"DRAUGAS"
4545 W.63RD ST.
CHICAGO, ILL. 60629

DARBININKAS

LVI NO. 21 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | PENKTADIENIS - FRIDAY, KOVAS - MARCH 19, 1971 | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 | 10 CENTŲ

Social Security pensijos vėl padidintos 10 procentų

Įsigalioja 1971 sausio 1. Padidinti čekiai ateis birželio mėn.

Washingtonas. — Kongresas galutinai priėmė Social Security įstatymo pakeitimą, padidindamas Social Security pensijas vidutiniškai 10 procentų. Senato projektas buvo kiek geresnis ta prasme, kad jis buvo numatęs leisti pensininkams turėti pašalinių metinių pajamų iki 2,400 dol. ir pasilaikyti visą pensiją. Atstovų rūmai buvo palikę kaip ikšiol buvo, dabar abudu projektus derinusi komisija priėmė Atstovų rūmų sprendimą — nieko neatskaitoma iš pensijos tik tada, kada metinės pajamos neperšoka 1680 dol.

Pagal naująjį pakeitimą mažiausia mėnesinė pensija viengungiui dabar bus 70.40 dol., porai — 105.60 dol.

Pakėlimas pradeda veikti 1971 sausio 1. Manoma, kad didesni čekiai pradės jau rodytis birželio mėn., kiek vėliau atskirais čekiais bus išmokėti priedai, susidarę tarp sausio 1 ir pirmojo čekio su padidinta pensija.

Kadangi Social Security programa turi pati savo išlaidas padengti, tai kartu padidinti ir mokesčiai, kuriuos dirbantieji turi mokėti į pensijų fondą nuo savo uždirbamos sumos.

Dabartinis pensijų padidinimas metines programos išlaidas padidina 3.6 bil. dol.

Berlyne laimėjo socialdemokratai
Komunistų partija nieko nelaimėjo

Berlynas. — Pereitą sekmadienį vykę V. Berlyno seimelio rinkimai šiek tiek pakeitė politinių grupių faktinį svorį, bet socialdemokratai surinko kontroliuojančią daugumą, nors prarado atstovų ir surinko mažiau balsų.

Palyginus su paskutiniais rinkimais, socialdemokratai prarado 6.5 proc. balsų, didžiąją opoziciją sudarą krikščionys demokratai laimėjo 5.3 proc. daugiau.

Seimelis turi 133 atstovus, kurie taip pasidalino: soc-dem. dabar turės 70 atstovų, krikšč. dem. 52, laisvieji demokratai (Vokietijos liberalų partijos liekana) 11 atstovų. Valdžią sudarys socdem. ir demokratai.

Nors labai balsiai nebuvo kalbama, bet berlyniečiai suprato, kad kancleris Brandtas pažiūrės į tuos rinkimus kaip į jo Ostpolitik parėmimą ar atmetimą. Krikščionys demokratai rinkiminėje kampanijoje tą jo Ostpolitik stipriai kritikavo, bet ko nors dar trūko berlyniečiams, kad žymiau pasuktų opozicijos link. Abiejų partijų didieji vadai buvo atvykę čia rinkiminių kalbų pasakyti.

Komunistai tame nuotaikų patikrinime buvo jokio dėmesio nesukėlusi menkystė, gavusi tik 2.3 proc. balsų ir nepravedusi nė vieno atstovo. Kraštutinė dešinė kandidatų nebuvo išstačiusi.

Kandidatai ir partijų vadovybės gerai žinojo, kad dėl tos naujosios Ostpolitik berlyniečiai buvo gerokai susimaišę ir susirūpinę, nes dar niekas nežino, koks bus Berlyno likimas, kai vienaip ar kitaip pasibaigs dabar vykstą tarptautiniai ir tautiniai pasitarimai. Net socialdemokratų tarpe buvo balsų, kad toji Brandto Ostpolitik yra pavojinga — paleista katė iš maišo nežinia kur gali nubėgti.

Hollywood ir raudonieji susirėmė dėl filmų

P. Amerikos televizijos ekranuose vyrauja Hollywoodo filmai. Ir valstybinių stočių neišskiriant. Ką mes čia matome savo ekranuose, viskas rodoma ir kiekvienoje P. Amerikos valstybėje. Kitų valstybių filmai retai tepasirodo, nes jų pirkimo ar nuomos kaina daug didesnė. Taigi, nors demonstracijose šūkaujama "Yankee go home", bet, įjungus televiziją, kas vakarą matomas tas pats jankis visose savo gyvenimo apraiškose.

Tie, kurie kovoja už Amerikos įtakos mažinimą P. Amerikoje, į savo programas jau įtraukė ir kovą prieš Amerikos filmų dominavimą. Kairieji nacionalistai iškiša vienus motyvus, dešinieji kitus, bet abeji žino, kad greit tos kovos negalima laimėti, nes savų filmų gamybai trūksta pinigų. Televizijos ekranų irgi neuždarysi, nes filmai atneša šiek tiek paguodos beraščiams, kurie ne tik mato vaizdą, bet ir supranta kalbą. Televizija ten yra vienintelė mokykla, kuri pasiekia tas milijonines beraščių mases, kurių dar niekad nepasiekė nė laikraštis nė knyga.

Jei Amerikos filmų gamintojai ir toliau kiš L. Amerikon visokį jų psichologijai svetimą šlamštą, bet neparūpins daugiau neutralių ir kultūrinančių filmų, tai Che Guevaros garbintojai pasirūpins pagaminti revoliucinių tikslų siekiančių filmų. Ir tuo reikalu jau susirūpinta, iniciatyva eina iš Kubos. Jos agitpropinės brigados jau organizuoja seminarus tai problemai išryškinti ir savų filmų gamybai suorganizuoti. Maskvai parėmus, tas tikslas bus pasiektas, nes prasidėjus kova dėl filmo yra ne tiek kultūrinė, kiek politinė. Kovos objektas yra filmų žiūrėtojas, kuris toje kovoje bus tik auka.

Thomas Dewey mirė Floridoje. Buvo sėkmingas New Yorko gubernatorius, bet prezidentūroje nelaimėjo, nors dukart bandė.

Čilės komunistai nusiėmė kaukes

Santiago. — Costa-Garvas pagamintas filmas "The Confession" yra kruvinas Maskvos-Čekoslovakijos santykių istorijos gabalas: Maskvos atliktas Čekoslovakijos kompartijos valymas 1952 ir Čekoslovakijos okupavima 1968. Filmas be priekaištų meniškai ir techniškai, bet jis sukėlė paniką Čilės kompartijos centro komiteto politiniame biure, kuris diriguoja dabartinio Čilės prezidento politiką.

Mat, Čilės kompartija palaimino Čekoslovakijos okupaciją, todėl "confession" rodymas kad ir beraščiams Čilės gyventojams labai pavojingas, nes Maskvos ten padarytos šunybės netiesiogiai krinta ir ant Čilės kompartijos vadų galvų. Savaime suprantama, kad filmo rodymas sulaikytas, nors jį gamino kairieji Prancūzijos artistai, gi skriptą parašė Čekoslovakijos komunistas London, pats buvęs paliestas 1952 m. valymais.

Dešinieji ir viduriniai Čilės politiniai sluoksniai pradėjo čaižyti kompartiją už filmo rodymo uždraudimą ir atakuoti prezidentą už laužymą pažado, kad politiniuose klausimuose cenzūra nebus toleruojama. Komunistai ginasi argumentu, kad filmas esąs "Amerikos imperializmo" įrankis, bet šito argumento gali neužtekti nė Čilės beraščiams apgauti.

Lenkijos darbininkai prieš unijų vadus

Varšuva. — Lenkijos darbininkai parodė visais galimais ženklais, kad vyriausioji unijų vadovybė yra praradusi darbininkų pasitikėjimą, nes ji neatliko savo pareigų. Vyriausias unijų tarybos vadas buvo tuojau pakeistas po Gomulkos pavarymo, dabar susirinkusi visa taryba pakeitė dar tris tarybos narius naujais, pridėjo dar 10 naujų, visi darbininkai iš įvairių profesijų, ir priėmė naują programą unijų veiklai pertvarkyti ir atnaujinti.

Golda laimėjo parlamente pasitikėjimą
Dvi grupės pyksta, kad nuolaidi arabams

Jeruzalė. — Izraelio parlamentas atmetė dviejų nedidelių partijų pasiūlymą pareikšti premjerei G. Meir nepasitikėjimą, nes ji esanti pasirengusi arabams sugrąžinti daugiau žemių, negu jie norėtų.

Washingtone šį antradienį kalbėjęs valstybės sekretorius W. Rogers pasakė, kad Izraelio-Egipto ginčų artimoj ateity nesutvarkius, padėtis Vid. Rytuose gali labai lengvai privesti prie trečiojo pasaulinio karo. Jis labai kritikavo Izraelio pažiūrą, kad geografija gali patikrinti Izraelio saugumą, tai yra, kad tokios ar kitokios sienos gali apsaugoti jį nuo kito karo. Dabar jau žinoma, kad Washingtonas yra už tai, kad Izraelis grąžintų arabams per paskutinį karą paimtas žemes ir saugumo kitur ieškotų. Prez. Nixono administracija neleistino spaudimo nedarys, bet norėtų, kad Izraelio apsaugą parūpintų J. Tautos taikos dalinių apsaugos pavidale. JAV jau apsisprendė toje apsaugoje dalyvauti su savo kariniu personalu.

Izraelio užsienio reikalų ministeris Ebanas jau atvyko į Washingtoną ir J. Tautas naujojo projekto aptarime dalyvauti.

Patricia Nixon, prez. Nixono žmona, šį antradienį atšventė 58 gimtadienį.

New Yorko žinios

— **New Yorko transportacijos** sistema 1970 metus užbaigė su 150 mil. dol. nuostolių. Priežastis: didėja operacijų išlaidos, mažėja keleivių skaičius. 1971 m. deficitas būsiąs dar didesnis, nes baigiasi darbo sutartis, gi naują sudarant atlyginimai vėl bus pakelti. Neabejojama, kad bilieto kaina bus pakelta iki 40 centų, o gal ir iki pusdolerio.

— **Brooklyn Navy Yard** prieš dvejis metus Washingtonas perdavė New Yorko miestui už kelis simboliškus dolerius, šis gi pasižadėjo gautą turtą panaudoti aplinkos pagerinimui ir darbo parūpinimui. Tas turtas buvo perduotas kažin kokiai tariamai pelno nesiekiančiai korporacijai, kad pastatus ir kitus įrengimus panaudotų išvystymui pramonės įmonių ir kitų priedų. Buvo numatyta, kad juose galėtų gauti darbo iki 30,000 asmenų. Dvejų metų darbo rezultatai štai kokie: bendrovė nesuorganizavo pakankamos finansinės bazės, dirba su nuostoliais, jokių didesnių projektų neišvystė, direktoriai pasiskyrė pasakiškas algas. Ten greit nagus sukišo Brooklyno politikieriai, bet jų veikla daugiau naudinga jiems patiems, negu numatytam projektui.

— **Libija ištremia** visokio plauko kairiuosius: marksistus, trockistus, Sirijos-Irako tipo socialistus, liaudies frontininkus. Į tas kategorijas daugiausia patenka tie, kurie susekami simpatizuoją Palestinos arabų kraštutinės kairės grupėms.

— **Ilgas britų paštininkų streikas** nutrauktas, sutarus ginčą pavesti sutvarkyti arbitražo komisijai. Jos sprendimai bus visiems privalomi.

New Yorko loterija ne tas, ko norėta

New Yorko valstijos loterijos organizatoriai apsivylę, kad reikalai eina blogiau, negu buvo manyta. Buvo manyta, kad 1970 bus parduota bilietų už 360 mil. dol., bet parduota tik už 70 mil. dol. Per 44 veiklos mėnesius švietimo reikalams liko apie 111 mil. dol. —vidutiniškai apie 2.5 mil. dol. per mėnesį, atskaičius premijų išmokėjimą ir administracijos išlaidas.

Kas kita su New Jersey loterija: trijų mėnesių veiklos duomenys rodo, kad 1971 m. loterija turės pajamų 100 mil. dol., iš kurių švietimo reikalams bus galima gauti ne mažiau kaip 30 mil. dol.

New Jersey pasimokė iš New Yorko, kokių klaidų nedaryti, dabar New Yorkas mokysis iš New Jersey, kaip tas klaidas pataisyti.

New Jersey bilietas kaštuoja tik 50 ct., New Yorko — visas doleris.

— **Amerikiečiams keliauti Kinijon** vakar panaikinti visi draudimai, kurie galiojo 20 metų. Dabar amerikiečiai negalės vykti tik Kubon, Š. Korėjon ir Š. Vietnaman. Šiaip jau jiems atviras visas pasaulis, tik ne į visus kraštus galima keliauti be vizų.

— **Žydai iš Rusijos** pradeda veik kasdien išvykti. Esama gando, kad politbiuras norįs išbandyti vienų metų laikotarpyje, kiek emigracija galėtų paliesti jaunus ir vidutinio amžiaus intelektualus, ypač tuos, kurie dirbą mokslinių tyrimų institutuose.

Tikrovė nepaveja Afganistano konstitucijos

Kabulas. — Yra kalnuota šalis, kurios vardas Afganistanas. Priklauso Jungt. Tautom, turi karalių ir parlamentą, kuris daugiau kaip prieš metus buvo sudemokratintas, bet ikšiol dar nepajėgė nė vieno įstatymo priimti. Išrinktieji atstovai tebesiginčija dėl savo privilegijų ir veda kovas su informacijos ministeriu, kad jis nepakankamai apie jų darbus spaudą informuoja. Per dienų dienas parlamentas neturi kvorumo, nes neoficialios politinės grupės ir pačios vyriausybės agentai pajėgia atstovus nuo posėdžių lankymo nukreipti.

Ne visada aišku, kas tuo konstitucinės demokratijos sabotavimu yra suinteresuotas, bet prie tokios padėties sudarymo prisideda ir premjeras, kuris užnugaryje neturi politinės grupės ir nepasižymi ypatybėmis, kurių reikia parlamento atstovų pasitikėjimui įgyti. Politinių partijų moderniška prasme krašte dar nėra, nes joms tvarkyti įstatymas dar tebelaukia karaliaus parašo. Partijas dar Afganistane atstoja genčių vadai ir žemės valdytojai, kurių įtaka tebėra dominuojanti, nes Afganistano ūkiniai-socialiniai santykiai nuo pradžios iki galo tebėra feodaliniai.

Karališkos šeimos nariams, einant naująja konstitucija, draudžiama būti vyriausybės nariais, bet kariuomenėje jie užima svarbias vietas. Dalis karininkų karo meno mokyti Rusijoje, yra jau ir saujelė užsienio universitetuose pasimokiusių inteligentų. Tarp šitų ir feodalinių sluoksnių vieną dieną sprogimas neišvengiamas. Vienintelė jėga, kuri dabar galėtų pasukti Afganistaną ramiu reformų keliu, yra karališkoji šeima. Pats karalius ikšiol tarpininko-vairininko misijos nėra pasiėmęs, nes dar nedaug jo karalystėj tokių, kurie noriai sutiktų ji paremti.

Pramonė Afganistane tik naminė, moderniškosios dar nė geros užuomazgos nėra. Kraštas turtingas kalnais, žemės ūkiui nėra daug geros žemės, kitai panaudoti reikia dirbtinio drėkinimo, kuriuo jau dabar pradėta rūpintis. Kai šitas darbas bus plačiau išvystytas, padaugės žemės vaisiai ir avių bandos, tuo pačiu bus daugiau ir eksportinių prekių užsienio valiutai įsigyti.

Tokiose ūkinėse ir socialinėse sąlygose beveik moderniška konstitucinė demokratija yra perdaug anksti atskridęs paukštis, todėl ir naudos iš jos tuo tarpu beveik jokios.

W. Rogers, valstybės sekretorius, mato pasaulinio karo pradžią, jei Izraelis ir arabai greitai taikos nepadarytų.

Kardinolo-premjero pokalbiai Lenkijoj

Varšuva. — Po Lenkijos kardinolo Višinskio ir premjero Jaroševičiaus pasitarimų apie bažnyčios ir valstybės santykių pagerinimą iš vyskupų pusės santūriai pasakyta, kad esama pagrindo manyti, jog santykiai pamažu ir laipsniškai galės pagerėti. Bet kiek ir kurioje vietoje, komunikate nesakoma.

Lenkijos vyriausybė tuo reikalu turi būti labai atsargi, nes greit ir urmu nuėjus pradėtu keliu, Maskva gali abiem pusėm daug nemalonumų pridaryti. Dabar jau žinoma, kad Dubčeko ir Co. praktikuota taktika dar pavojinga. Bažnyčia daug ko norėtų, bet vyskupai tikriausiai supranta, kad bus geriau ir jai ir Lenkijos vyriausybei, jei bus atkandama mažais gabaliukais.

Kaip pirmiau, taip ir dabar

Paryžius. — Prancūzijos savivaldybių rinkimai, vykę pereitą sekmadienį, jokių staigmenų neparodė. Kaip visada, taip ir šį kartą, kandidatus pasirenkant daugiau žiūrėta į asmenis, mažiau į partijas. Po pirmojo balsavimo ten, kur antras balsavimas nebereikalingas (antrasis bus ateinantį sekmadienį), balsų ir atstovų daugiau laimėjo gaulistai ir socialistai, bet smuko visos vidurio grupės, kurių įtaka krašte vis krinta ir krinta. Gaulistai tikėjosi didesnio poslinkio savo pusėn, bet pirmas balsavimų ratas to neišryškino. Nemanytina, kad ko nors daugiau lauktina ir iš paskutiniojo balsavimo. Gal tik Paryžiuj kas nors norima kryptimi gali pasirodyti.

Henry Ford II nestatys naujo fabriko Anglijoj, nes jam nepatinka Anglijos darbininkai.

Anglai pamažu artėja prie rinkos

Briuselis. — Anglija dar vienu žingsniu priartėjo prie Europos Ūkio Bendruomenės, kai dabartinių šešių narių užsienio reikalų ministeriai sutiko duoti britams keturis su puse metų laiko priderinti savo žemės ūkio produktų kainas prie Rinkos nustatyto lygio.

Dabar jau beliko tik vienas nesutartas klausimas — kokią dalį Rinkos biudžeto turės mokėti britai pereinamuoju laikotarpiu. Šiuo reikalu Rinkos nariai tebėra suskilę — Prancūzija užsiprašė didelės kainos ir ikšiol dar nenusileido.

Numatoma, kad britai jau bus Rinkos nariu nuo 1973 sausio 1, nes reikės kokių metų sutarčiai per parlamentą pravesti.

— **Assigned-Risk auto draudimo** premija New Yorko valstijoje pakelta 20 proc. Toji draudimo rūšis palies apie 625,000 asmenų. Mokestis pakils nuo 14 iki 30 dol. už vienetą.

— **Sovietų filmininkai** rengėsi atvykti Amerikon dokumentinio filmo apie Amerikos gyvenimą sukti, bet vizos nebuvo duotos, nes Sovietijon norėję vykti Amerikos filmininkai turėjo samdyti tam darbui atlikti rusą operatorių ir prieš išvykimą duoti savo juostas peržiūrėti rusų cenzūrai.

Čilės parlamente "teismai" nepraėjo

Santiago. — Pajutus, kad per parlamentą nepraeis, Čilės vyriausybė atsiėmė įstatymo projektą vadinamiems "kaimynų teismams" įvesti. Chruščevas savo laiku buvo pradėjęs Rusijoje tokius "teismus" įgyvendinti, bet šiandien apie juos ten jau nebegirdėti. Čilės vyriausybei tą idėją, be abejo, buvo pakišę sandarbininkai komunistai, bet prezidentas Allende vis dar nenori padaryti pilnos revoliucijos — paleisti parlamentą ir kito tokio daugiau neberinkti.

Tų teismų uždaviniu buvo numatytas mažų nusikaltimų tvarkymas, bet tariamoji reforma siekė toliau — tai turėjo būti pradžia visos teismų sistemos pertvarkymo. Toji sistema kasdien niekinama kompartijos spaudoj ir jau nebe paslaptis, kad turimas planas jai sunaikinti. Tų "liaudies" teismų sudėtin negalėjo būti renkami mokytesni ar turtingesni, jų nariams net raštingumas nebuvo reikalingas. Taigi, buvo užsimota šokti daug toliau, negu buvusi Chruščevo idėja.

— **Pakistano skilimo pavojus** dar nėra praėjęs. Prezidentas galop atvyko pas rytiečius pasitarimams, bet šie de facto jau patys pradėjo tvarkytis ir centro vyriausybės nebeklausyti. Nebėra abejonės, kad R. Pakistanas gali gauti plačią autonomiją, bet jau abejojama, ar to užteks. Pavojus didėja, kad pilnas skilimas jau galimas.

Venecuelos ir Kolumbijos lietuviai nori ryšių su JAV

Pas juos lankėsi Grandinėlė, lankėsi kun. St. Yla, lankysis ir Čiurlionio ansamblis, o jie lankysis jaunimo kongrese

Grįždamas iš pietų Amerikos, kun. prof. St. Yla sustojo Brooklyne ir pasidalino įspūdžiais, kurie, tikimės, bus įdomūs ir skaitytojam.

— Kokius kraštus aplankėte ir kiek užtrukote kelionėje?

— Turėjau planą aplankyti visus penkis lotynų Amerikos kraštus, kuriuose yra lietuvių. Bet tiesiogiai buvau kviestas Venecuelon ir Kolumbijon. Ten ir praleidau visą mėnesį.

— Kiek lietuvių radote šiuose kraštuose?

— Į abu kraštus lietuviai atvyko tik po antrojo pasaulinio karo. Dalis atvykėlių persikėlė į JAV ar Kanadą. Liko tik tie, kuriem geriau sekėsi. Venecueloj dabar yra apie 760 lietuvių, o Kolumbijoje apie 300.

— Tai labai maži skaičiai. Ar dėl to lietuviai gali išsilaikyti?

— Man buvo naujas įdomus patyrimas, kad, nors skaičius mažas, lietuviai šiuose kraštuose, palygint, daugiau žinomi ir vertinami už kitų tautų gausesnius imigrantus. O laikytis lietuviai laikosi gana gerai, bent ekonomiškai. Venecueloj, Maracay mieste, lietuviai stipriausi prekyboje, Kolumbijoje, ypač Bogotoje, pramonėje.

— Koks jų tautinis ir kultūrinis lygis?

— Pradžioj, pirmą dešimtmetį, kol buvo didesnis lietuvių skaičius, lietuviška veikla buvo gyvesnė. Kolumbijoje buvo net trys lietuviški laikraščiai, Venecueloj vienas. Visur veikė šeštadieninės mokyklos. Venecueloj buvo veiklūs skautai. Dabar išeina neperiodiškas laikraštis tik Venecueloj. Mokyklėlės užsidaro ir vėl atsikuria. Lietuvių Bendruomenė tebėra Venecueloj, bet ji nebeveikia Kolumbijoj. Tačiau du momentai reikšmingi. Jaunimas, daugumas, gerai kalba lietuviškai. Tai šeimų nuopelnas. Jaunimas neturi komplekso dėl savo europinės — lietuviškos kilmės, nes jaučiasi priklausą aukštesnei kultūrai ir pranašesnei socialinei klasei. Antras dalykas — tai gyvas kultūrinis, nors ir proginis, ryšys su JAV lietuviais. Abu kraštus aplankė sportininkai, dainininkai, Grandinėlė, o dabar lankys ir Čiurlionio ansamblis. Šie vizitai kelia vietos lietuvių, ypač jaunimo, dvasią. Jie, be to, sukuria įspūdį, kad lietuvių šiuose kraštuose yra daug; kad jie labai stiprūs ir turi aukštą, originalią kultūrą.

— Kas padėjo lietuviam įsistiprinti ekonomiškai?

— Sakyčiau, du dalykai, o gal trys. Pirmiausia, tai reikalas ir "bėda", atsidūrus be nieko naujuose kraštuose. Antra, šie du kraštai yra kylančios ir augančios civilizacijos padėty, tad buvo lengviau įsijungti į tą vyksmą ateiviam. Trečia, daugelis lietuvių buvo profesiškai pasiruošę, o tokių žmonių šie kraštai stokojo ir dabar ne perdaug jų turi.

— Kokių problemų lietuviai turi savo tarpe?

— Sunku trumpai atsakyti. Bet gal didžiausia problema yra šeiminė, ypač turint galvoje vedybinio amžiaus jaunimą. Kuriasi mišrios šeimos, ir jų procentualiai yra daugiau negu JAV lietuvių tarpe. Jaunimas neturi pasirinkimo. Tačiau dalis mišrių šeimų, kur motina lietuvė, vaikus auklėja lietuviškai. Pavyzdys — dvi seserys Stakytės, gyvenusios anksčiau New Yorke, ištekėjusios už venecueliečių inžinierių brolių Rozales. Panašus pavyzdys dail. E. Kulviečio sūnus Medelline —bendrauja su lietuviais ir mokosi lietuvių kalbos. Tokių pavyzdžių yra ir daugiau.

— Kokia religinė padėtis, ir kas ja rūpinasi?

— Lietuviai iš tradicijos krikščioniškai auklėti, tad religijos nesibaido. Antireliginių srovių ar sūkurių nejausti. Venecuelos lietuvius aptarnauja vienas kunigas — anksčiau A. Sabaliauskas, dabar keliolika metų Ant. Perkumas — abu saleziečiai. Kunigui tenka važinėti į keturias vietoves. Geriau yra Kolumbijoj. Čia didesnės kolonijos turi savus kapelionus. Bogotoj anksčiau lietuviais rūpinosi kun. Vaičiūnas, dabar kun. prof. Vyt. Mankeliūnas, Medelline kun. M. Tamošiūnas, salezietis. Kunigų darbo sąlygos nelengvos, tačiau jie rodo gražaus uolumo. Žmonės jaučia jų įtaką ir jų vaidmenį — vieni šiltai ir pozityviai, kiti kritiškai — norėdami kažko daugiau. Rekolekcijos buvo gera proga man išsikalbėti ir su kunigais ir su žmonėmis. Religinis — sielovadinis nerimas būdingas abiem pusėm.

— Ar lietuviai jaučiasi saugūs dėl savo ateities?

— Lotynų Amerikoj politinė padėtis dažnai yra svyruojanti. Lietuviai su tuo apsiprato ir nebesijaudina. Man esant Venecueloj, atrodė, prasidės karo veiksmai su Kolumbija dėl vienos žibalo šaltinių vietovės. Venecuelos kariuomenė buvo telkiama į Kolumbijos pasienį. Kai nuvykau į Bogotą ir klausiau: ar jūsų nebaugina karo pavojus, atsakė: "Venecuela nedrįs užpulti mūsų — esame dvigubai gausesnis kraštas".

Kolumbijoj man buvojant, prasidėjo studentų riaušės, ir turėjo įvykti generalinis darbininkų streikas. Vyriausybė paskelbė karo stovį, ir keletą dienų kariuomenė budėjo gatvėse. Man išvykstant, įtampa jau buvo atsileidusi.

Lietuviai tokius dalykus laiko beveik normaliu reiškiniu.

— Kokia komunistų įtaka tuose kraštuose?

— Venecueloj ir Kolumbijoj komunistų partijos veikia viešai. Sako, jos nesančios gausios. Parlamente turi po 2-3 atstovus. Tos partijos, be to, nevieningos: veikia grupės —castristų, maosetungistų, prosovietų ir vietinių — "nacionalinių" komunistų.

Venecuela atnaujino diplomatinius ryšius su Sovietais, ir man esant Caracas, atvyko gausi Sovietų delegacija. Po poros dienų spauda paskelbė, kad pirmasis Sovietų atstovybės sekretorius buvo areštuotas, nes, važiuodamas girtas, užmušė vieną italų kilmės mergaitę. Panašus įvykis buvo prieš keletą dienų ir Bogotoj.

— Ar lietuvių "negundo" sovietiniai Lietuvos "ryšininkai"?

— Tuo metu, kai Grandinėlė ruošėsi vykti į Kolumbiją, lietuvius ir Sovietų atstovybes lankė iš New Yorko Laurinčiukas. Jis ieškojo ryšių su įtakingesniais lietuviais ir jiems "maloniai" kalbėjo. Grandinėlės atvykimo nesukliudė, tačiau bandė paveikti vieną kolumbietį prokomunistą, kad neduotų jiem šokti salės. Lietuviam rodėsi švelnus avinėlis, o jo misija atrodo buvusi sovietinio vilkiuko (dabar jis paskirtas vietoj Zimano "Tiesos" redaktorium Vilniuje!).

— Kokie bendri Jūsų įspūdžiai iš kelionės?

— Pamačiau naujos kultūros kraštus, aplankiau muziejus, ispaniško stiliaus bažnyčias, pravažiavau senus kalnų miestelius. Buvo įdomu. Svarbiausia, pajutau savo tautiečių problemas, patyriau jų nuoširdumą. Mane ypač domino jaunimas, su kuriuo turėjau progos daugiau išsikalbėti Caracas, Venecueloj, ir Medelline, Kolumbijoj. Jie laukia antro pasaulio jaunimo kongreso ir ruošiasi į jį atvykti.

— Kokie tenykščių lietuvių pageidavimai?

— Norėtų daugiau ryšių su JAV lietuviais. Mūsų knygos jiem per brangios — norėtų gauti pigesnėm kainom ir periodinės spaudos greitesniu keliu. Jaunos šeimos pasigenda vaikam skaitomų knygų —nežino kur gauti. "Draugas" ir kitos leidyklos turėtų siuntinėti katalogus ir išleistų knygų pavyzdžius.

Lietuviai iš JAV galėtų ten vykti atostogų, nes išeitų nebrangiau negu į Floridą ar Karibų salas. Kai vasario 12 —ilgąjį savaitgalį — vykau Pan American lėktuvu, visi keleiviai amerikiečiai buvo atostogininkai į Venecuelą.

Caracas lietuvių grupė prie lietuvių namų. Viduryje svečias iš Š. Amerikos — kun. Stasys Yla, vedęs ten rekolekcijas.

AUŠRA NUKELIAVO Į DEPARTAMENTĄ IR...

demaskavo slaptą instrukciją, kuri laužo prezidento iškilmingą pažadą

DIENOS VEIDAI

Ir vėl žmogus iš Philadelphijos! Ten, atrodo, lietuviai tokie dinamiški, veržlūs ir taip imasi aktyviai ginti Lietuvos, o sykiu ir Amerikos žmoniškumo interesą, kad laikraščiai nuolat apie juos rašo.

Šiuo tarpu apie ponią Aušrą Mačiulaitytę-Zerr.

The Philadelphia Inquirer vasario 26 paskelbė redaktoriaus Harold Wiegand str. "Mrs. Zerr goes to Washington". Jo informacijos svarbiasis dalis čia pakartojame.

•

"Kadangi J. V. niekad nėra oficialiai pripažinusios Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, tai valstybės departamente yra Baltijos reikalų skyrius, jei jį galima surasti.

"Mrs. Aušra Zerr, iš Glenside, pamėgino jį surasti, neseniai apsilankiusi Washingtone, bet jai buvo pasakyta, kad, pareigūnas yra "išvykęs".

Aušra Mačiulaitytė-Zerr
Nuotr. K. Čikoto

"Ryžtinga jauna moteris Mrs. Zerr nenusileido ir, padedama sen. Hugh Scott įstaigos, gavo priėjimą į Europos reikalų skyrių. Ten buvo sutikta šešių malonių pareigūnų, kurie tapo jau nebetokie malonūs, kai ji pasakė jiem, kad jos misija yra pasiteirauti apie Simo Kudirkos aferą".

Redaktorius, pakartojęs Kudirkos išdavimo istoriją, tęsia apie ponią Aušrą.

"Aušra Zerr yra ne tik patraukli jauna priemiesčio šeimininkė. Ji yra pirmininkė Lietuvių bendruomenės Philadelphijos apylinkės, kuri pereitą savaitę minėjo 53 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktis..."

•

"Ji buvo 12 metų, kai ji su savo motina — tėvas buvo jau miręs — prekiniu traukiniu galėjo ištrūkti iš Kauno nuo komunistų, užėmusių kraštą. Atvykusi į Philadelphiją, prieš 10 metų ištekėjo už Charles Zerr.

"Ji neabejoja prezidento Nixono nuoširdumu, bet kas ją labiausiai sujaudino ir paskatino vykti į valstybės departamentą, tai instrukcijos, kurias sausio 4 išleido National Oceanic and Atmospheric Authority politinio azylio reikalu. NOAA laivai turi studijinį uždavinį ir yra tokioj padėty kaip pakrančių sargybos laivai — Rusijos žvejybinių ar kitų laivų jūrininkai gali mėginti į juos pabėgti.

"Tose instrukcijose įdomi viena pastraipa, kurią rado Mrs. Zerr, ir ji (toji pastraipa) sako:

"Pending receipt of instructions from either the State Department or NOAA headquarters, a person seeking political asylum shall be treated as follows:

"1. Decline to surrender such person to foreign control.

"2. To the extent circumstances permit, give such person every possible care and protection. However, do not resist or order resistance of, any attempt by force of arms to obtain control of the person requesting political asylum."

•

"Kam tokia nusmailinta išvada oficialioje direktyvoje dėl bėglių? Pobūdis jėgos, kuriai nereikia priešintis, nėra aiškiau aptartas. Ji gali reikšti, kaip Mrs. Zerr sakė valstybės departamento pareigūnam, nieko daugiau kaip pištalietą, atkištą komunisto, kuris nori bėglį susigrąžinti.

"Kaip — ji klausia — gali būti toks įsakymas suderintas su prezidento pažadu, kad jokis bėglys iš komunistų valdomo krašto nebus grąžintas, pirma neištyrus jo visos bylos?

"Mr. Nixon neabejotinai nenori daugiau tokių įvykių kaip Kudirkos; nenori azylio betar-

(nukelta į 3 psl.)

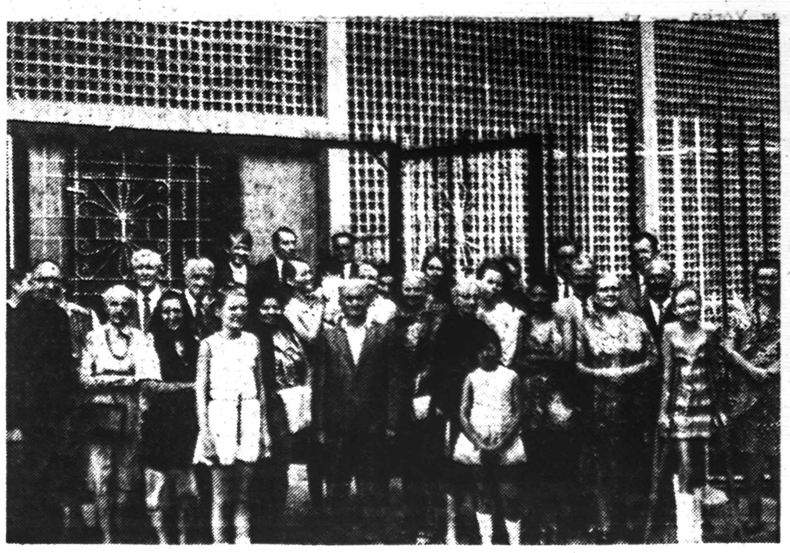

Caracas lietuviai po pamaldų vasario 14 sesė lių koplyčios kieme. Kairėje kun. A. Perkumas

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, compiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 87-26 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. ŠALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN ARMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaigos atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. 94-08 Jamaica Ave., Woodhaven, telef. 441-4712 ir 370 Union Ave., Brooklyn, telef. 384-4952.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — **"Music of Lithuania"** — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — angių kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105,9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas **V. A. Yucius,** 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. **Alg. Dragūnavičius,** WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Meliodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas **P. Viščinis,** 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — **Kultūrinė lietuviška valandėlė** sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas **Step. Minkus, WLYN** 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — **Kalifornijos Lietuvių Radijas** — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12 - 12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GĖLIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

ATOSTOGOS 1971

Kurie nori šių metų atostogas patogiai ir smagiai praleisti kelionėje, viešbučiuose, liuksusiniame laive (cruise), Čikagoje dainų šventės metu, o kai kurie ir Lietuvoj, pranešame, kad jau dabar yra laikas tokias keliones pradėti planuoti, kad jos būtų visapusiškai sėkmingos. LITO Kelionių biuras yra pasiruošęs Jums patarnauti visuose Jūsų kelionių reikaluose. Pabrėžiame, kad LITO patarnavimai Jums nei cento daugiau nekainuos negu tiesioginis Jūsų ryšys su lėktuvų ar laivų bendrovėmis. Planuodami Jūsų keliones per LITĄ, Jūs sutaupysite laiko, galėsite lietuviškai išsiaiškinti visus reikalus, gausite geresnį patarnavimą nei kur kitur, ir sutaupysite pinigo, nes išnaudosite Jums palankiausias galimybes.

Pirmoj vietoj Litas, antroj vietoj doleris!

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 JAMAICA AVE. • WOODHAVEN, N.Y. 11421
212 847-5522

DARBININKAS
BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.
Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Dvi vienybės

Ir Vlikas, ir Altas, ir Bendruomenė nuoširdžiai nori vienybės kovoje dėl Lietuvos laisvės. Tačiau vienybė nevienodai jų suprantama.

Kreipiam dėmesį į naujausius pasisakymus — kaip jiem toji vienybė atrodo.

★

Bendruomenės vienybė. — JAV LB taryba sausio 16-17 sesijoje nutarė: "a) Įgalioti Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės c-tro valdybą kreiptis į Amerikos Lietuvių Tarybą, siūlant pradėti pasitarimus Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenei (JAV LB) ir Amerikos Lietuvių Tarybai (ALT) susijungti į vieną organizaciją. Ta organizacija pilnai atstovautų visai Jungtinių Valstybių lietuvių visuomenei ir vykdytų visus jos politinius bei kultūrinius uždavinius" (Darb. sausio 22).

Pabrėžtinas šiame nutarime žodis: susijungti.

Alto vienybė. — Alto pirmininkas dr. K. Bobelis nepriklausomybės minėjimo Clevelande kalbą baigė: "Ir aš viešai kviečiu Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenę ir kitas centrines organizacijas įsijungti į Amerikos Lietuvių Tarybą ir padėti jai dirbti Lietuvos laisvinimo darbą. Nėra pareiga kiekvienam iš mūsų tapti Lietuvos laisvės kovos didvyriu, bet yra mūsų visų šventa pareiga tai kovai nekenkti" (Dirva vas. 19;-čia, tur būt, dėl korektūros suklydimo praleista pažymėti, kad pastarasis sakinys yra V. Vaitiekūno straipsnio paskutinis sakinys Drauge 1966 sausio 17).

Pabrėžtinas šiame pareiškime žodis: įsijungti.

Du tie žodžiai (susijungti ir įsijungti) pastato dviejų organizacijų vadovus į tokią padėtį, kurioje bendra vienybė neįmanoma. Ypačiai, kai tie žodžiai leidžiami į visuomenę per galvas tų, su kuriais turėtų būti tariamasi.

★

Vliko vienybė. — Vliko seimo gruodžio 5 dauguma pasisakė prieš bet kurį savo sudėties keitimą, kai buvo keliama mintis įtraukti į jį L. Bendruomenės atstovus (pati Bendruomenė į Vliką ir nesiveržė). Tačiau Vlikas rodė daugiau lankstumo ir kompromiso, kuris buvo išreikštas rezoliucija: "Sėkmingesniam tarpusavio bendradarbiavimui pasiekti Vliko valdyba prašoma artimoje ateityje sukviesti laisvinimo organizacijų pasitarimą' (Darb. sausio 5).

Tokis bendradarbiavimas galima būtų taip suprasti: gyvenkim skyrium, veikim suderintai.

Aname Vliko seime iškilo ir konkretus siūlymas, kaip Vlikas galėtų praktiškai bendradarbiauti su Bendruomene. "Nedelsiant siūlau veiksniam ieškoti susitarimo su LB valdyba — tikslu prie apylinkės valdybų steigti LB žinioje veikiančius politinius vienetus. Šių vienetų tikslas ir būtų rūpintis politiniu darbu savo vietovėse ir turėtų pasireikšti amerikiečių politikų įtaigojimu imtis žygių Lietuvos reikalu, amerikiečių spaudos, radijo ir televizijos informavimu, protestų rengimu ir t.t." (Alg. Gečio siūlymas. Darb. sausio 19).

Tai nauja vienybės galimybė: darbų vienybė ir tiem darbam konkretus įrankis.

Bet čia Vliko seimas supasavo. Šį konkretų siūlymą, kuris būtų galėjęs virsti plačiu tinklu Vliko ir kitų sutartiem sumanymam paskleisti tarp amerikiečių, praleido be sprendimo.

★

Tų pareiškimų ir veiksmų akivaizdoje belieka išvada: kuo mažiau energijos polemikai dėl vienybės, ypačiai ieškant kaltininkų, ir kuo daugiau energijos savo dirbamam darbui Lietuvos laisvės reikalui.

Tegul darbai, ir laikas, ir visuomenės opinija bei parama pamažu ves į vienybę.

Paremkime įstatymo projektą tautinėm grupėm tirti

ALGIMANTAS S. GEČYS

Prieš kiek daugiau negu vienerius metus lietuvius maloniai nuteikė JAV kongresan įneštieji kongr. Roman C. Pucinski ir senatoriaus Smith (abu iš Illinois valstijos) įstatymo projektai, siūlą ištirti Jung. Amerikos Valstybėse esančių ir prie krašto gerovės prisidedančių tautinių grupių praeitį ir kultūrinį jų įnašą Amerikos gyvenimui. Prie įstatymo projektų įnešimo savo talka prisidėjo ir jų pravedimą stipriai rėmė tuometinė JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba. Kongreso leidinyje, kuriame yra sutelkta visa medžiaga, liečianti apklausinėjimus, pravestus atstovų rūmuose, randame JAV LB centro valdybos pirmininko inž. B. Nainio ir švietimo komisijos pirmininko J. Kavaliūno pareiškimus. Taip pat įtraukti S. Balzeko, Jr., V. Mėlynio ir lietuvių kilmės Georgetown universiteto vicedekano John F. Burgess pareiškimai, remiantieji kongr. Pucinski įstatymo projekta.

Nors JAV kongreso nariai asmeniškai pritarė pasiūlytų įstatymo projektų minčiai, tačiau darbingumu nepasižymis 91-sis kongresas nesuskubo duoti eigos nė vienam iš pasiūlytųjų projektų. Su 91-ojo kongreso pabaiga įstatymo projektai nustojo galioti. Mat, vadovaujantis įprasta tvarka, ankstysvenėje kongreso sesijoje pasiūlyti projektai neperkeliami į vėlyvesnės sesijos darbotvarkę. Įstatymo projektai iš naujo turi būti įnešami į naują kongresą, apsvarstomi komisijose ir pateikiami balsavimui. Išimtis retkarčiais suteikiama pravestų apklausinėjimų liudijimam. Neatsiradus opozicijai, jie gali būti prijungiami prie naujai pravedamųjų apklausinėjimų dokumentų.

Naujieji istatymo projektai

Nepasisekęs ankstyvesnysis bandymas nepaveikė Lietuvių Bendruomenės darbuotojų ryžto. Senatoriui Smith nesant per rinktam, talkon atėjo senatorius Richard S. Schweiker (respublikonas — Pennsylvania), senatui pateikdamas "Ethnic Heritage Studies Centers Act of 1971" įstatymo projektą, kuriam yra priskirtas S. 23 įstatymo numeris. Vilties nepraradęs demokratas kongr. Pucinski atstovų rūmam pasiūlė kiek pakeistą savo ankstyvesnio įstatymo projektą. Projektui suteiktas "The Ethnic Heritage Studies Act of 1971" vardas; jam priskirtas H. R. 1499 įstatymo numeris. Senatoriaus Schweiker įstatymo projektas šiuo metu laukia eigos Senate Committee on Labor and Public Welfare; kongr. Pucinski— House of Representatives Committee on Education and Labor.

Įstatymo projektų tikslai

Nors senatui ir atstovų rūmam pateikti projektai turi kai kurių neesminių skirtumų, jų abiejų pagrindinis tikslas yra sudaryti sąlygas tautinių grupių praeičiai tirti, jų kultūrai pažinti, tradicijom puoselėti, tėvų atsivežtos kalbos nepamiršti. Tai būtų atsiekiama steigiant specialius rajoninius centrus ir panaudojant mokyklas, universitetus ir tautines bei etnines organizacijas. Parama būtų suteikiama bibliotekom, talpinančiom tautinių grupių praeities bei kultūros šaltinius, būtų remiami veikiantieji ir kuriami nauji tautinių lobynų muziejai, būtų finansuojamas tautinių grupių istorijos, kalbos bei kultūros vadovėlių išleidimas. Finansiškai būtų remiamas ir mokytojų paruošimas atsiekti įstatymo projektų tikslam. Įstatymo vykdymą siūloma pavesti U. S. Office of Education globai.

Pateikdami įstatymo projektus, sen. Schweiker ir kongr. Pucinski teigė, kad JAV pereitame dešimtmetyje būtų išvengusios riaušių, rasinės neapykantos, generacijų krizės, jei krašto piliečių daugumą sudarančios tautinės ir etninės grupės būtų viena kitą arčiau pažinusios. "Tirpdymo katilo" svajonė neišsipildė. Amerikiečiai prarado identitetą, neteko bendruomeninių ryšių ir išaugo be stiprių šaknų, reikalingų gyvenimo pastovumui. Kongr. Pucinski siūlė vietoje "tirpdymo katilo", kuriame suvirinama tautinių bei rasinių grupių kultūra, Ameriką padaryti lyg mozaika, kurioje atsispindėtų kiekvienos tautos savitumai ir dvasiniai lobiai. Įstatymo projektai siūlomi praeities klaidom atitaisyti. Finansinė parama siektų 20 milijonų dolerių iki 1972 birželio 30, tai yra iki biudžetinių metų pabaigos.

Įstatymo projektai remtini

Pasiūlytų istatymo projektų pravedimui JAV LB centro valdyba pritaria ir prašo visų organizacinių vienetų ir pavienių lietuvių talkos. Įstatymui įsigaliojus, paramos susilauktų mūsų lituanistinės mokyklos, valdžiai finansuojant vadovėlių išleidimą, mokytojų paruošimą, bibliotekų įkūrimą ir išlaikymą. Būtų remiamas leidyklų darbas, leidžiant knygas, liečiančias Lietuvą, chorų bei tautinių grupių veikla, lietuvių archyvų išlaikymas ir t.t.

Įstatymo pravedimui JAV LB centro valdyba deda visas galimas pastangas. Vasario 8 centro valdybos nariai lankėsi Washingtone, kur tartasi su senatorium Schweiker, eile atstovų rūmų narių ir su General Sub-Committee on Education teisiniu patarėju John F. Jennings. Kovo 1 tartasi Philadelphijoje su besilankančiu kongr. Pucinski. Iš pokalbių patirta, jog įstatymo pravedimas nebūsiąs lengvas. Tikslui atsiekti bus reikalinga kiekvieno lietuvio talka.

Ko jus prašcme

Organizacijos ir pavieniai lietuviai yra prašomi laiškais, telegramomis, peticijomis prašyti savo valstybių senatorius ir kongresmanus remti įneštųjų įstatymų projektus. Kreipiantis svarbu yra juos supažindinti su jūsų vietovės lietuviškomis įstaigomis ir veikla: lituanistinėmis mokyklomis, chorais, šokių grupėmis, muziejais, lituanistinėmis bibliotekomis, lietuvių kalbos katedromis vietos universitetuose ar kolegijose ir t.t. Apie savo žygius bei atsiekimus prašome informuoti JAV LB centro valdybą ir lietuviškąją spaudą. Yra būtina iš senatorių ir kongresmanų išgauti raštiškus pasižadėjimus atitinkamą įstatymo projektą remti. Pasižadėjimus prašome prisiųsti centro valdybai, kad ji iš savo pusės galėtų painformuoti įstatymo projektų autorius.

Smulkesnių informacijų reikalu prašome kreiptis į JAV LB centro valdybos vicepirmininką Algimantą Gečį, 9660 Pine Road, Philadelphia, Pa. Iš anksto nuoširdi centro valdybos padėka už jūsų talką.

Jūsų dėmesiui suminime JV senato ir atstovų rūmų narius, įsipareigojusius sen. Schweiker ar kongr. Pucinski įstatymo projektus remti. **Senatoriai:** Inouye ir Fong (Hawaii), Stevenson ir Percy (Illinois), Mondale (Minn.), Brooke (Mass.), Tunney (Calif.), Hruska (Nebraska), Griffin (Mich.). **Atstovų rūmų nariai:** Dent, Gaydos, Eilberg, Moorhead (Penna.); Hawkins ir Roybal (Calif.), Price, Derwinski, Collins, Annunzio (Illinois); Brademas (Indiana); Heckler (Mass.); Scheuer (New York); Clay (Missouri); Matsunaga (Hawaii). Vertėtų jiem laiškais už įsipareigojimą padėkoti.

JAV LB Centro valdybos nariai po pasikalbėjimo su kongresm. Roman C. Pucinski "The Ethnic Heritage Studies Act" reikalu. Iš k. į d. Algimantas Gečys kongresm. Pucinski, CV pirm. Vytautas Volertas, Anthony W. Novasitis.
Nuotr. K. Čikoto

Demaskavo instrukciją...

(atkelta iš 2 psl.)

piško paneigimo tiem, kurie jo prašo. Ta direktyva, kurią demaskavo Glenside moteris, su įsakymu nerodyti jokio pasipriešinimo, yra kažkas, kas turėtų labai sudominti Baltuosius Rūmus. Aušra Zerr, pati bėglys, gali šauktis dėl to paties prezidento dėmesio. Ji nėra iš tų, kurie pasiduoda".

●

Tokia informacija, kokią davė apie p. Aušrą Zerr Philadelphijos laikraštis, iškelia ją į "dienos veidus", šviesius, pozityvius ne tik Bendruomenei, ne tik Lietuvai, bet ir Amerikai.

IŠ ATSIMINIMŲ

MIKALOJUS KATKUS

(11)

Po mišių, kai svietas skirstosi, pasirodo, ant mažųjų altorių pridėta duonos bandelių, kiaušinių, linų saujų, vilnų kuokštelių... tai vis aukos ponui Dievui. Atsiranda ir tokių išdidėjusių aukotojų, kad jis atsidaro grotų dureles ir mauna tiesiai prie didžiojo altoriaus, o ten ką padeda. Jis padeda ten visą rublį. Tai jau tribubai nauda: Dievui garbė, kunigui dovana, o jam pačiam gera paskala, nes dedasi tai visos bažnyčios akivaizdoje. Pabuvojęs bažnyčioje, įgauni žmogus malonios idilijos įspūdį ir pasižadi kitą sekmadienį vėl čia atvykti.

Dvaras, susitvarkęs pagal rangą, meldžiasi už grotų, prie altoriaus, reiškia, arčiau Dievo; svietas meldžiasi vidury bažnyčios be tvarkos, kas kur atsiradęs.

Ta proga ateina į mintį pasakėčia. Ieva turėjo daug vaikų. Didelis buvo rūpestis Ievai juos apdengti, taigi buvo šiaip taip apkarstyti ir apynuogiai. Dievas pasakė Ievai, ateisiąs tą ir tą dieną jos aplankyti. Ieva galvoja, ką čia daryti, kaip parodyti Dievui tokius vaikus. Ir sugalvojo: aptaisė kelis, kiek galėdama, ir tuos privedė arti prie Dievo, o kitiems liepė būti prie krosnies krūvelėje ir nesiartinti prie stalo.

Dabar ponai ir bajorai — tai ainiai aptaisytųjų Ievos vaikų, o kaimiečiai ir darbininkai — ainiai driskių.

Kunigas Lupeika, tenykštis klebonas, lietuvis. Inflantuose gali būti, kad visi kunigai lietuviai. Kun. Lupeika šneka latviškai su žymiu lietuvišku nukrypimu. Latvį kalbantį aš mažai tesuprantu, bet, kunigui sakant pamokslą, aš viską suprantu, mat, jis nukreipia ant lietuviško.

Vieną sykį kunigas barė savo parapijonis, kam kai kurie iš jų drauge su rusais dirba šventomis dienomis. Kas dirba šventą dieną, teina "prie batiuškos" (prie popo), pas mane te neina. Mat, į dvarus vasarai ateina dirbti rusų, jie per savaitę šešias dienas dirba už pinigus, o sekmadienį eina į talką, o ten per dieną dirbę, per naktį geria degtinę. Pranešė kas kunigui, kad prie rusų pritampa ir latvių, dėl to juos ir barė.

Po pamokslui, po mišparui su paskutiniais žmonėmis ir aš išeinu iš bažnyčios.

Man ten esant, Lipskienė rengė plytas mūrinei bažnyčiai, o paskiau nuo kunigų girdėjau, kad ir pastatė. Esą, pastatė bažnyčią ant plyno lauko ir taip, kad būtų visa matyti iš jos langų. Kunigui tas nepatogumas, kad klebonija palikta senoje vietoje, už kilometro nuo bažnyčios.

Marienhauze buvau apsuptas visokia gerove, o buvo ir negerovė viena: kamisorius buvo mano priešas. Jis į mane žiūrėjo kaip į atsargą kamisoriaus vietai, jeigu kada poniai tokio prireiktų. Jis neduodavo man darbo, įrodinėjo: tokio nereikią, esąs niekam netikęs, ir ieškojo progos įskųsti mane poniai.

Tokiu būdu, išbuvęs ten per vasarą, prie vietos neprigijau. Štai vieną rudens dieną ir šaukia mane ponia. Esą, advokatas Beneslavskis išprašęs, kad ji perleistų mane jam, ji sutikusi. Neužilgo advokatas būsiąs čia, ir aš galėsiąs sušnekti. Pas poną Beneslavskį būsią man gerai. Reiškia, Lipskienė mane atstato švelniai ir padoriai.

Minimas nuotykis atnešė man tiek liūdesio, kiek ir džiaugsmo. Aš, prie šios vietos neprigijęs ir neapsistojęs, mintimis klajoju kitur. Dabar reikia galvoti: jei čia nebūti, kur kitur keltis. Kad Beneslavskis yra, gerai, bet ne pro šalį ir kitur pasiteirauti.

Lietuvoje yra Urbonavičius, mano bendramokslis Akademijoje, jam parašiau laišką. Laiške išdėsčiau būvį pas Lipskienę, ilgesį savo krašto ir pasiryžimą grįžti į Lietuvą. Prašiau jo perlaikyti mane per ateinančią vasarą, o ten būdamas, bene sukurtosiu bajorų tarpe atitinkamą vietą. Pasižadėjau padėti darbuose.

Greitai gavau atsakymą ir nuo Urbonavičiaus tėvų užprašymą atvažiuoti paviešėti. Dabar aš pas Lipskienę lyg svečias, darbo man atsiranda pripuolamai. Vieną sykį "bonusia" labai gražiai įprašė mane padėti kopūstus šiečkavoti. Kodėl ne, visą savaitę šiečkavojau kopūstus linksmoje moterų draugijoje; antrą sykį ponia pasiuntė suskaityti plytas krosnyje; dar kitą sykį duoda savo popierius sutvarkyti, o laisvo laiko vis dar lieka. Sumaniau ir parašiau referatą, jame išdėsčiau savo pažiūras į Marienhauzo ūkį ir padėkojau poniai už maloningą išlaikymą manęs per vasarą, pripažindamas, kad čia pataisiau sveikatą. Referatą padaviau poniai.

Savo laiku atvažiavo ir advokatas Beneslavskis.

— Važiuok pas mane, reikalingas kamisoriui pagalbininkas. Imsi pradžioje 15 rublių į mėnesį, paskui, žinoma, daugiau arba aš prirodysiu tau tikrą vietą, — sako draugiškai Beneslavskis.

— Ar ten lietuviškai svietas šneka?

— Tik vienas skerdžius šneka lietuviškai, — atsakė.

APIE JURGĮ BIELIAKĄ-BIELINĮ

Praėjo bent 40 metų nuo to laiko, kada atvažiavo pas mane vieną sykį teta Lengvienė ir apsakinėjo, kas girdėti. Sustojąs, girdi, ir nakvojąs pas juos vienas pakeleivis, vežiojąs knygas iš Prūsų, sustojąs nuvažiuodamas ir parvažiuodamas; paklaustas, kaip vadinasi ir iš kur, atsakąs: "Esmu lietuvis iš Lietuvos." Susidomėjusi naujienomis, apsakinėjo apie naują žmogų ir jo pasakojimus, o jo pasakojimų buvo ko klausyti: šnekėjęs apie kilimą Lietuvos iš numirusių... "Kai dar sykį atvažiuos, užrodyk, — sakau, — tegul ir pas mane važinėja."

Nepoilgo beatvažiuojąs žmogus, vidutinio ūgio, platus iš pečių, tikrai vyriškos stovylos, jo išvaizda ir judėjimai rodo tame žmoguje pakankamai sveikatos. Paklausė, pas ką atvažiavęs yra. Pasakiau. Aš paklausiau, kas esąs svečias. Į tą tiek teatsakė, kad Lengvys mane jam užrodė. Toliau ėmėme draugiškai šnekėti ir susekėm, kad mudu net esame bendramoksliais buvę, mokindamiesi Šiauliuose. O jis yra Jurgis Bieliakas. Prašė pavardės neminėti, o vadinti Jurgiu.

Taigi pasipažinau su žmogumi nepaprastu, neeiliniu, su žmogumi, išsirinkusiu erškėčiuotą kelią ir ištikimai juomi ėjusiu per 30 metų, ligi atgavimui spaudos, kolei pasiekė savo tikslą, kolei jo darbas tapo nereikalingas. Gabeno knygas iš Prūsų organizuotu būdu 30 metų, po visą Panevėžio pavietą ir pakeliai nuo Prūsų ligi pavieto buvo jo aprūpinti knygomis. Sakydavo, esąs klebonu jo parapija — Panevėžio pavietas, turįs kamendorių ir zakristijoną (kas tuom užsiima).

Išskaitliuota, kad priešvaldišką darbą žmogus aplamai gali varyti dvejus metus, po to valdžia jį suranda ir nukovoja. Kad Jurgis lietuviškas knygas vežiojo ne dvejus metus, bet 30, tai atsitiko jo asmeninių privalumų dėka ir jo laimės dėka. Jis mokėjo penkias kalbas: su lietuviu jis lietuvis, su bajoru — lenkas, su rusu — rusas, Latvijoj — tikras latvis. Prūsuose — tikras vokietis.

Prūsų žandarai buvo papirkti ir įprašyti rusų žandarų, kad jie išdavinėtų rusams politinius prasikaltėlius ir kontrabandininkus. Su politiniais kaip ten nebuvę, bet kontrabandininkai buvo globojami tų, nuo kurių jie ėmė prekes.

Bieliaką globojo knygų gamintojai, bet per ilgą laiką atsitikdavo visaip: šimtą sykių išliksi, o vieną sykį papulsi, to ir užteks; kaip visur, taip ir tarp knygnešių ir kontrabandininkų yra pavyduolių, norinčių kitus žudyti. Dėl tokių Bieliakas ne sykį buvo pavojuje.

Kartą Tilžėje priėjo prie jo žandaras ir kaipo lietuvį iš anapus rubežiaus klausia lietuviškai, iš kur esąs ir kaip vadinąsis. Bieliakas apsimetė nemokąs kitaip, tik vokiškai, ir žandaras greit atsitraukė. Buvo budęs ir išgudęs: niekada nešnekėdavo apie savo darbus ir kelius. Šiandien jis nakvoja pas mane, o kur nakvos rytoj, kur nakvojo vakar, apie tą niekada neatsimindavo.

Kėlėmės, girdi, per upę keltu, buvo važiuotų ir pėsčių; priešais manęs stovi žydas ir savo būdu klausia pirmiausia, kur aš važiuojąs. Į Kapiškę, — atsakiau. Kur ta Kapiškė, o iš kur važiuoji? Vietoj atsakymo parodžiau į pusę liemens stovinčios priešais moteriškės. Nusijuokė žydas, nusijuokė kiti, juokų ir užteko, daugiau nekamantinėjo.

Važinėdamas vengė vieškelių ir miestelių. Jo takai —šunkeliai, anot jo, šventi keleliai. Į paklausimą, kur važiuojąs, visada turėjo patiektą atsakymą: tai pas daktarą, tai pas kunigą, kaip patogiau atsakinėti iš klausiamos vietos. Bus daugiau.

Kompozitoriui JUOZUI ŽILEVIČIUI 80 METŲ

Kovo 16 aštuoniasdešimt metų sulaukė kompozitorius **Juozas Žilevičius,** muzikos archyvo kūrėjas, muzikologas, profesorius, visuomenininkas. Šiuo metu jis gyvena Chicagoje pas tėvus jėzuitus, kur yra įkurdintas ir muzikos archyvas.

80 metų! Tai gražus amžius. J. Žilevičius to amžiaus nepraleido niekais. Jis kūrė, dirbo kiek leido jėgos, besirūpindamas lietuviška muzika ir lietuviškojo gyvenimo kultūra.

Gimė jis 1891 kovo 16 Jerubaičių viensėdyje, Plungės valsčiuje, Telšių apskrityje. Mokėsi Palangoje, Petrapilyje, Varšuvoje.

Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą jis buvo Plungėje vargonininku. Plungė nebuvo koks užkampis. Tai buvo retas muzikinės kultūros miestas. Čia buvo kunigaikščio Oginskio dvaras, kuris turėjo savo simfoninį orkestrą. Kiekvieną dieną čia buvo grojama pirmaeilė muzika: Į kunigaikščio rūmus užvažiavo visas krašto elitas, užsienio svečiai.

Su Plunge surištas ir Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Jis čia kadaise kunigaikščio mokykloje mokėsi. Vėliau, jau baigęs Varšuvos konservatoriją, svečiavosi ne kartą klebonijoje. Čia jis pianinu skambino savo audringas improvizacijas.

Visa tai veikė jaunąjį kompozitorių Juozą Žilevičių, ir jis pirmuosius savo muzikinius kūrinius parašė Plungėje 1910 metais.

Muzikinio gyvenimo organizatorius

Pirmąjį pasaulinį karą praleido Petrapilyje besimokydamas ir kaip muzikas besireikšdamas plačioje veikloje.

Grįžęs 1920 į nepriklausomą Lietuvą, visu entuziazmu įsijungė į darbą. Darbo gi buvo neužmatomi barai. Įsijungęs į Lietuvos meno kūrėjų draugiją, daug prisidėjo prie profesinio teatro įkūrimo. Jis buvo operos taryboj, kuri įkūrė Lietuvos operą.

J. Žilevičius buvo vienas iš pagrindinių dainų švenčių organizatorių, — 1923 pradėjc organizuoti pirmąją dainų šventę, kuri įvyko 1924.

Įkūrus Klaipėdoje konservatoriją, J. Žilevičius atsirado ten ir dėstė įvairius dalykus.

Siunčiamas į Ameriką

Jis visą laiką rinko įvairią medžiagą, kuri buvo surišta su lietuviška muzika. Taip Švietimo Ministerija jį 1929 išsiuntė į Ameriką rinkti tokios muzikinės medžiagos.

Atvykęs jis įsikūrė Elizabethe, N. J. Čia vargonininkavo Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje ir išvystė labai didelę ir plačią veiklą. 1930 — Vytauto Didžiojo — metais jis suorganizavo didesnius lietuvių muzikinius pasirodymus, pamaldas žymiose katedrose, pats dirigavo jungtiniam choram. Žymus jo vaidmuo ir Amerikos lietuvių vargonininkų gyvenime, Vargonininkų Sąjungos veikloje.

Kai 1939 metais pasaulinėje parodoje New Yorke buvo lietuvių diena, J. Žilevičius dirigavo jungtiniam chorui. Prieš tai jis buvo aplankęs visus lietuvių chorus, patikrindamas, ar jie gerai pasiruošė lietuvių dienai. Tad nenuostabu, kad toji diena paliko visiem tokį didingą įspūdį.

400 kūrinių

Pradėjęs savo muzikinę kūrybą nuo 1910 metų, jis yra sukūręs apie 400 vienetų, iš kurių apie 300 yra paskelbta įvairiuose leidiniuose. Įvairi ir sudėtinga ta jo kūryba — tai instrumentinė muzika, vokaliniai, choriniai kūriniai, religinė muzika.

Muzikos klausimais teko daug rašyti spaudoje. Buvo tai koncertų vertinimai, muzikinio gyvenimo apžvalgos, kompozitorių apibūdinimai ir t.t. Spaudoje rašė nuo pat Plungės laikų. Yra parašęs platesnes studijas apie Česlovą Sasnauską, paskutiniu laiku parengė Vargonininkų Sąjungos istoriją.

Į muzikos archyvą yra sutelkęs didžiausius lobius. Čia surinkta medžiaga apie kompozitorius, chorus, koncertus, įvairius leidinius. Renkami ir saugojami plakatai, programos, sveikinimo atvirutės.

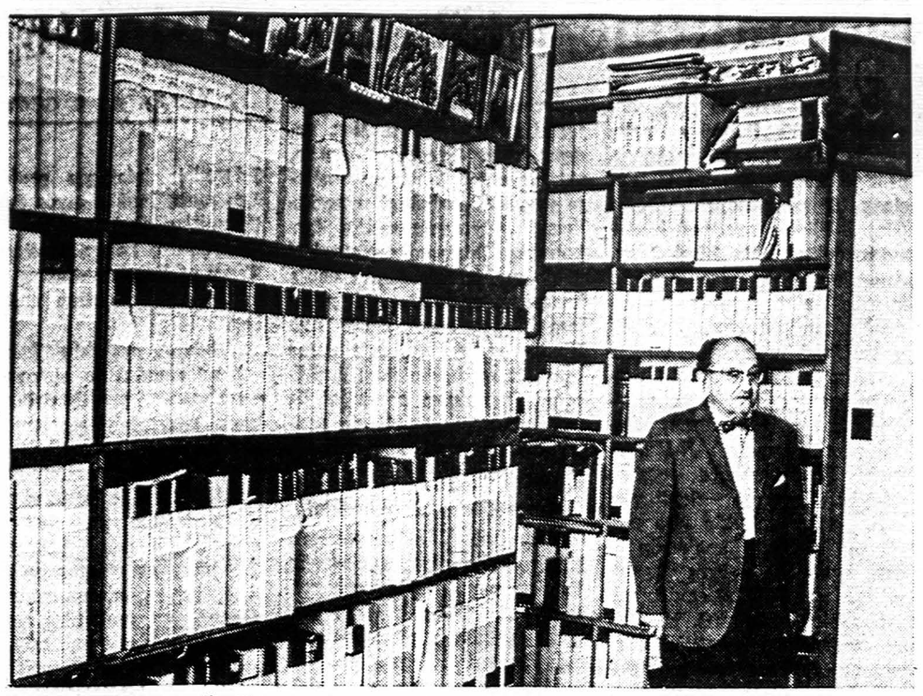

Kompozitorius Juozas Žilevičius savo suorganizuotame Muzikos Archyve, kuris yra įsikūręs jėzuitų vienuolyne Chicagoje.

Nevengė jis ir paprasto organizacinio darbo, įsijungęs į visuomenines organizacijas. Ypač šią visuomeninę veiklą jis buvo išplėtęs antrojo pasaulinio karo metu ir tuoj po karo, kai buvo Lietuva okupuota, kai Vokietijoje atsirado pabėgėlių, kuriuos reikėjo gelbėti.

▼

Kompozitorius buvo visada bičiuliškai nusiteikęs ir Darbininkui. Ne kartą rašė įvairiais klausimais, atsiliepė į visus redakcijos prašymus.

Sveikindami garbingą sukaktuvininką, linkime jam kuo gražiausių dienų, geros sveikatos ir darbo nuotaikos jo paties sukurtame muzikos archyve. Ad multos annos!

(p.j.)

APIE DAILININKUS IR LIETUVIŲ KŪRYBINGUMĄ

Dailės parodą aplankius (4)

Skubesnės atidos laukianti medžiaga privertė du kartu pertraukti parodos aprašymą, dabar gi verčia užbaigti, kad per daug neužsitęstų.

Iki šiol aptarėm pirmąjį aukštą. Dabar belieka trumpai apžvelgti antrąjį aukštą ir salę rūsyje.

—o—

Pakilęs į antrą aukštą, koridoriuje radai du didelius **Vidos Krištolaitytės** paveikslus —Šeštosios vizijos nuotrupą ir Kančią. Dailininkė yra ekspresionistė, visą dėmesį skiria temos raiškumui. Viskas apibendrinta ir palikta tik tai, kas būtina. Ji turi jautrų ir lakų teptuko brūkšnį. Teptukas taip taip sklandžiai bėga per jos drobę, kad reikia stebėtis jo lankstumu, dedamų dažų sodrumu.

Kairiniame kambaryje pirmiausia radome **Juozo Sodaičio** tris aliejinius darbus. Nuo praeitų metų jis pasikeitęs, — įvedęs daugiau judesio ir paveikslą labiau apkroves ir spalva ir forma. Traktuojama abstrakčiai, paveikslai primena lyg dideles sutirštintas gėles, lyg aštrių spalvų sienų tapetus.

Regina Viliamienė, iš Washingtono, pirmą kartą dalyvavo bendrinėje parodoje. Abu darbai mišrios technikos. Visteria — sukurtas reljefas kiek monotoniškas, gi saulėgrąžų paveikslas kur kas laisvesnis ir patrauklesnis.

Irena Vakselytė-Nemickienė (trys kompozicijos akriliką) dirba abstrakčiai. Jos paveikslai primena lyg išdeginto miško siluetus ir atspindžius vandenyje. Daug paliekama balto, gi paveikslas koncentruojamas į vidurį. Dažai dedami skysti ir leidžiama jiems ištirpti, susimaišyti.

Teofilis Petraitis (trys paveikslai) anksčiau daugiausia dirbo akvarele, dabar — tempera. Techniškai atlikta švariai, su lengvu mostu, pagaunant gamtos gaivalingą nuotaiką.

Gražina Krasauskaitė-Dragūnevičienė išstatė tris paveikslus, visus skirtinga technika, — kolažas, aliejus, akrilika. Bet šie paveikslai turi jos vaizdavimo būdą. Dailininkė mėgsta apibendrinti formas ir jas dekoratyviai sustatyti. Iš jos paveikslų dvelkia vidinė ramybė ir darnumas.

Antrojo aukšto dešininiame kambaryje buvo įsikūrę trys. Pirmasis ties durim kairėje buvo **Jonas Rūtenis** su keturiais aliejiniais darbais. Praeitų metų parodoje jis vaizdavo literatūrines temas, šiemet — muzikines, traktuodamas jas labai atitrauktai ir simboliškai. Dominuoja gelsvai rudas arba rudas koloritas. Įspūdingesnis buvc bene tas, kuris turėjo tamsiai mėlynus tonus ir kur viduryje buvo panaudotos kelios kontrastinės liepsnojančios spalvos.

Dail. Vidos Krištolaitytės paveikslas — Šeštosios vizijos nuotrupa. Nuotr. V. Maželio

Marija Žukauskienė (trys darbai) interpretuoja impresionistiškai. Temos realios — beržynėlis, jūra su žuvėdrom, Trakų pilis. Jos savitumą sudaro, kad dažus deda su peiliu (špakteliu). Tai paveiksle ir jaučiami visi peilio brūkšniai, kurie duoda virpėjimo įspūdį. Mėgstamas rudas koloritas. Jos paveikslas su paukščiais atrodė patraukliausias.

Zenonas Ūselis (4 paveikslai) su trim pastelėm ir viena tempera nukelia į fantazijos pasaulius. Jis vaizduoja realų gyvenimą, bet paliečia jo kraštutinę būseną, kur prasideda fantazija, simbolizmas ar surrealizmas. Pastelė spalvinga ir gana sklandžiai padaryta.

—o—

Nusileidę į apačią, pirmiausia randame **Banguolę Raugaitę.** Tai Balio ir Marijos Raugų duktė, iš Philadelphijos, šiemet baigusi meno studijas. Tai pirmas jos pasirodymas bendrinėje lietuvių parodoje. Išaugusi iš dabarties šio krašto mokyklų, ji abstrakčiai interpretuoja gamtovaizdžius. Čia apibendrinama, mėgstama dramatinis spalvų derinys, drąsus linijų pabraukimas, sustatytos plokštumos. Autoportretas pagauna savo drąsumu ir ekspresija.

Ten pat buvo ir **Gražina Raugienė** (Banguolės brolio žmona), dalyvavusi jau pernai tokioje bendrinėje parodoje. Ji išstatė savo vyro portretą, atliktą gana šmaikščiai.

Rūsyje dominavo **J. Bagdono** keturios didesnės abstraktinės drobės. Pernai jis buvo išstatęs melsvų, giliai mėlynų tonų paveikslus, šiemet — priešingai, — pasirinko šiltą koloritą, — dominavo gelsva, ruda spalva. Paveiksluose buvo tas pats traktavimas, kur ieškoma judesio ir erdvės.

Eugenija Rastonienė, iš Waterburio, menui skiria daug laiko, dalyvauja amerikiečių parodose, siekdama net tolimesnes N. Anglijos vietas. Trys jos aliejiniai darbai buvo pokalbis apie naturmortą — butelius, vaisius. Iš jų geriausias buvo Senienos, kur senienų nuotaika buvo pagavusi ir koloritą.

Eugenija Rastonienė iš Providence, R. I., dalyvavusi praeitais metais šioje bendrinėje parodoje, parodė tris darbus, visi aliejus. Žymus jos ūgtelėjimas, formų balansavimas. Įspūdingiausias buvo šokis, gi Prieš audrą kažkaip priminė norvegų ekspresionistą Munchą. (Gal tai tik supuolimas).

Velentinos Ūselienės dvi akvarelės — gamtos etiudai — turėjo savo technikinį lengvumą. Geriausias buvo beržų motyvas.

G. Laurinaitis išstatė keturis darbus, mišrios technikos. Jo vaizdavimo būdas — abstraktus, ieškoma dinamikos ir norima sudaryti kuo tirštesnį įspūdį. Prisiminimuose ilgiau paliko Floridos atostogos.

Ivona D. Laurinaitienė (4 paveikslai) kur kas ramesnė ir paprastesnė. Ji nori paveikti ramumu, konstrukcija ir spalvų sustatymu. Ji daro kolažus, temperas. Tau mamyte — buvo bene geriausias jos darbas.

—o—

Ši apatinė salė nebuvo tokia bloga, kaip kas manė. Sienos buvo baltai iškalotos, kai kur buvo pridengti jos išlenkimai. Buvo tik maža šviesos.

—o—

Tuo ir baigsime šių metų parodos apžvalgą. Gaila, kad nebuvo šiemet skulptūros. Skulptūra duoda daug iškilmingumo ir papuošia parodą. Ir grafikos darbų galėjo būti daugiau.

Labai džiugu, kad paroda sudarė galimybės ateiti naujiem dailininkam. Ateinančios naujos pajėgos mene yra lietuviško kūrybingumo įrodymas. Ir juo daugiau įjungsime savo žmonių į tokias parodas, juo tvirtesnė ir galingesnė bus mūsų dailininkų šeima. (p.j.)

Dail. Juozas Bagdonas kalba New Yorko LB apygardos surengtoje parodoje. Jis buvo pagrindinis parodos rengėjas, sutelkęs paveikslus, pasirūpinęs pritaikyti patalpas ir sukabinęs paveikslus parodoje. Nuotr. V. Maželio

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Dainos, Aldonos Dičiūtės-Trečiokienės įdainuota: Siuntė mane motinėlė, Trys mane peikė, Liepė man motulė, Pavasario dienelė, Oi ko verk, sesele, Vai pūtė, pūtė, Tykiai, tykiai Nemunėlis teka, Beaustanti aušrelė, Mano gimtinė, Vai gražu, Mano rožė, Rūta, Ne margi sakalėliai, Per pasaulį eina žmogus, Jei gyvenimas sapnas ir Malda. Mono 5 dol.

Mano Lietuvos prisiminimai. Sol. Lionės Juodytės įdainuota pritariant gitarai: Lietuva brangi, Karvelėli mėlynasis. Ne pušis vaitoja, Eikš čionai mergaite, Sykį bernelį pamačiau. Naślaitė, Praslinko auksinės dienelės, Jį lydėsiu. Svajonė, Apvilkit juodais rūbais, Žvaigždė jaunystei mano, Gražių dainelių, Meilė kankina ir Tėviškė šaukia. Kaina 5 dol.

Sodauto, Vilniaus vyrų choras "Varpas", 1969 m. Italijoj laimėjęs 2 pirmąsias premijas, dainuoja: Kur tas kalnelis, Augo kieme klevelis, Ant kalno karklai siūbavo, Gaudžia trimitai, Oi tu sakal, Ūžia girelė, Daunoj lylio čiūto, Sodauto, Nakties valsai, Tyliai, tyliai, Žiedelis-Pigarėlis, Naktis, Medžiotojų choras, Laisvasis šaulys ir Vergų choras. Išleido "Krivulė" Montrealyje. Mono, galima groti ir stereo. Kaina 5 dol.

Motule Mano. Dainuoja T. Serapinienė: Pas močiutę augau, Dainuok, motule, Lopšinė, O kai aš pas močiutę buvau, Močiute mano, Liūlia, liūlia, mažutėle, Močiute ir Sveika Marija. Pasakoja Ig. Serapinas: Motinėlės veidas ir kaip Pelelis mokslus ėjo. Skaito Z. Juškevičienė: Sveikinimas Motinai ir Motinai Tėvynei. Mono 5 dol.

Poezija ir Proza. Keturi autoriai skaito su J. Gaidelio muzikos palyda. **St. Santvaras:** Laiko lašas, Vabalėlis, Pakrantė, Žuvėdra, Lopšinė ir Džiaugsmas. **B. Brazdžionis:** Tolimas kaimas, Sulamita, Ugniavietė užgeso, Valandos, Mano protėvių žemė, Rudens romansas, Kontrastai ir Didžioji kryžkelė. A. Gustaitis: Minorikai, Gera būti dideliam, Jaunystė, Draugystė, Taip smagu, kad sunku ir Ruduo. **Pulgis Andriušis:** Ištrauka iš apysakos "Sudiev, kvietkeli". Mono, kaina 5 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Skamba ir aidi daina, Vilniaus radijo ir televizijos moterų ir mišrus choras dainuoja: Kur Šešupė teka, Nemunas banguoja, Aš paėmiau už rankelės, Kraitvežių daina, Aš ne uliot atėjau, Žirgeliai pakinkyti, Vyrai dainuoja, Oi žiba žiburėlis, Rūta žydėk, Augau aš pas tėvelį, Žalioj lankoj obelynas, Tykus buvo vakarėlis. Plaukia antelė, Lėk gervė ir Arai. Išleido Krivulė, Montrealis, kaina 5 dol. Persiuntimui 50 c. Gaunama Darbininko administracijoje.

Aldona Stempužis, su Stuttgarto simfonijos orkestru, vad. D. Lapinskui, dainuoja: (Carmen-Bizet) Habanera, Seguidilla ir Carreau Pique; (Il Trovatorė, Don Carlo — Verdi) Stride la vampa ir O don fatale; (Samson et Dalila — Saint Saens) Amour viens aider ir Mon coeur s'ouvre a ta voix) (Orfeo —Glueck) Che faro senza Euridice ir (Il barbiere di Siviglia— Rossini) Una voce poco fa. Stereo galima vartoti ir mono, kaina 6 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik keliolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Muzikos rinkinys 27, įdainuota: Griuvėsių gėlelė, Gieda gaideliai, Dru lia, dru lia, Vai nekukuok, Pas močiutę augau, Našlaitės kapas, Gražus miško būdas, Kai mes augom du broliukai ir Sėdžiu po langeliu. Dainuoja Pupų dėdė ir dėdienė, V. Volteraitė ir S. Graužinis. Kaina 5 dol.

Muzikos rinkinys28, įdainuota: Karo muziejaus vėliavos nuleidimas I ir II dalis, Ko vėjai pučia, Kur lygūs laukai, Marš, marš kareivėliai, Senas kanklininkas, Saulėta diena, Išgėriau septynias, Šią naktelę per naktelę, Sutems tamsi naktužėlė, Geležinio vilko maršas, Vaidilos malda ir Mano svajonė. Dainuoja A. Šabaniauskas, S. Graužinis, J. Petrauskas, V. Dineika ir karo mokyklos choras. Kaina 5 dol.

A. Šabaniausko šokių muzikos rinkinys 26. Septintame rojuje, Mūsų susitikimas, Sutemų daina, Luna — mėnulis, Marytė mėlynakė, Tik tau. Rio Rita, Jaunystės meilė, Ta naktis, Nakties serenada, Aldona, Aldona, Kodėl neatėjai ir Ei, tu, mergyte. Kaina 5 dol.

A. Dvariono šokių muzikos rinkinys 25. Sapnas, Gyvenimas, Ispanų valsas, Tik man tu priklausai, Liūdna man be tavęs, Daina padės gyventi, Bučkis, Širdie, Skraido garsai, Skrenda naktys, Paskutinis sekmadienis ir Turiu dvi merginas. Kaina 5 dol.

Pianistė Julija Rajauskaitė atlieka: Music of Franz Liszt: La Campanella, Gnomenreigen, Deux Legandes, Valse oublee Nr. 1, Sonetto del Petrarca, Au bord d'une source in Rhapsodie Hongroise. Stereo, kaina 6 dol.

Dainų ir arijų rečitalis, J. Vaznelio: Augo girelėj, Tamsioj naktelėj, Nejaugi vėl, o Dieve, Dzūkų kraštas, Žalioj lankelėj, Laikrodis, Klajūnas, Arija iš op. "Don Carlos" ir "Sevilijos kirpėjas". Mono 5 dol.

Dainuojam su Lione, įdainuota Juodytės solo ir duetai: Kur bakūžė samanota, Supinsiu dainužę, Dukružėlė, Gegutė raiboji, Mamytė, Spragilų daina, Aš bijau pasakyt, Šventė, Aguonėlės, Oi greičiau greičiau, Gyvenki, juokis ir mylėk, Vai pūtė, pūtė, Apynėlis, Pradalgiuose, Pamylėjau vakar, Plaukia sau laivelis. Mono, galima groti ir stereo, kaina 5 dol. Daugiau užsisakant, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijoj.

Montrealio Aušros Vartų Choras dainuoja: Kur giria žaluoja, Kurteliai sulojo, Pavasario rytas, Berneli mūsų, Meno daina, Garsus mano Vilnius, Lėkit mintys, Girioj, Čigonai, Udrio daina, Tremtinių ir išvežtųjų giesmė. Stereo galima groti mono, 5 dol.

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido saulužėlė, Šienelis ralio, Pakelsim vėliavas, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gęsta laužai, Šėriau šėriau, Vėjavaikis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Gaudžia Trimitai. Įgrojo Stuttgarto simfonija, Br. Jonušui diriguojant: Gaudžia trimitai, Įžengimas į Vilnių, Ramovėnai žengia, Tai ne miškas šlama, Šėriau žirgelį, Parado maršas, Kur bakūžė samanota, Nedėlios rytelį, Plaukia sau laivelis, Saulės pirmyn, Ei pasauli ir Leiskit į Tėvynę. Kaina 6 dol.

Šios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Persiuntimui pridedama 50 centų.

HARTFORD, CONN.

Inž. Antanas Mazalas — mokslo žmogus

Daugelis iš mūsų pažįstame ankstesniųjų lietuvių ateivių sūnų Antaną Mazalą (Anthony Mazalas) kaip energingą visuomenininką, švenčių ir paradų organizatorių, bet nedaug kas žino, kad inž. Antanas Mazalas yra ir mokslo žmogus, savininkas ir vedėjas seniausios elektronikos mokyklos Connecticuto valstijoj.

Jo tėvas Kazimieras Mazalas kilęs iš Dzūkijos, o motina Stanislova Dapkutė — nuo Raseinių (žemaitė). Į šį kraštą atvykę apie 1910, susituokė Hartforde. Moterystės sakramentą 1916 jiem suteikė lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Ambotas.

Prieš atvykimą Amerikon Kazimieras Mazalas tarnavo rusų kariuomenėj. Ten išmoko siuvėjo amato, kuriuo čia ir vertėsi. Turėjo savo siuvyklą.

Kazimieras ir Stanislova turėjo du sūnus, Stasį ir Antaną, ir dukterį Aldoną.

Baigęs pradinę ir aukštesniąją mokyklą, Antanas pradėjo studijuoti aukštąjį mokslą Connecticuto universitete. Bet, kadangi buvo karas, po pusės metų studijų jis turėjo eiti į kariuomenę. Ketverius metus tarnavo aviacijoj Vokietijoj ir Anglijoj. Savo daliniuose taisė radijo aparatus ir kitus prietaisus. Išrado antenos pagerinimą. Už išradimus ir pagerinimus JAV armijos vadovybė apdovanojo jį bronzos žvaigžde. Taip pat buvo apdovanotas specialiu prezidentiniu medaliu ir britų valdžios ypatingu žymeniu.

Atlikęs karinę prievolę, Antanas Mazalas aukštąjį mokslą tęsė Indianos technologijos institute. Baigė elektronikos inžinieriaus laipsniu.

Pradėjęs dirbti telefonų bendrovėj, tuoj perėjo į Naujosios Anglijos technikos institutą, New Britain, Conn., kaip instruktorius-profesorius.

Po 12 metų darbo institute inž. A. Mazalas tą institutą nupirko, pastatė naujus namus, praplėtė, patobulino, pagražino. Dabar jame yra 300 studentų ir 17 instruktorių-profesorių. Šį technikos institutą yra baigę ir įsigiję radijo bei televizijos specialybes ir keli naujieji ateiviai lietuviai: Vytautas Petravičius, Vytautas Kubilius, Adomas Kubilius ir kiti. Jie turi savo srity gerus darbus.

Be tiesioginio darbo institute, inž. A. Mazalas yra parašęs ir knygų: Fundamentals of Electronics, Computer Servicing Manual, Preparatory Math for Technicians, Refrigeration Electricity Laboratory Manual, Television Servicing, Industrial Electronics Manual, Fundamentals of Solid State Devices, Mathematics for Computers ir kt.

Nors inž. A. Mazalas dirba ir turi savo institutą New Britaine, bet gyvena Hartforde, Conn., ir aktyviai reiškiasi lietuvių visuomenėj. Buvo ilgametis lietuvių veteranų Sabonio posto pirmininkas. Yra Švč. Trejybės lietuvių vyrų klubo iždininkas, L.A.P. klubo revizorius ir, kaip narys, dalyvauja dar šešiose organizacijose. Yra ir Liet. Bendruomenės Hartfordo apylinkės narys.

Inž. A. Mazalas yra dar jaunas, nevedęs. Skambina pianinu ir groja akordeonu. Yra ir meno mėgėjas (piešia aliejiniais dažais).

Linkėtina inž. Antanui Mazalui ir toliau žengti pirmyn mokslo ir visuomeninio darbo srity bei populiarinti lietuvių vardą amerikiečių tarpe.

Jonas Bernotas

—•—

Lietuvių moterų klubo veikla

Lietuvių moterų klubas Hartforde įsikūrė prieš dvejus metus. Prie jo įsikūrimo daug prisidėjo Kotryna Marijošienė. Ji dėjo pastangas supažindinti hartfordietes su klubo uždaviniais ir tikslais. Buvo išrinkta valdyba, kuri ėjo pareigas net dvejus metus: Ada Ustjanauskienė — pirmininkė, D. Čiurlienė — vicepirmininkė, D. Grąjauskienė — sekretorė, A. Vitkuvienė — iždininkė.

Darbščių valdybos narių dėka ir nuoširdžių narių pritarimu Hartfordo lietuvių kolonija susilaukė keleto gražių pramogų: lietuviško velykinio stalo (pirmą kartą šioj kolonijoj), gražaus koncerto, dr. Giedraitienės paskaitos (kartu su Hartfordo dailininkų mėgėjų paroda), kuldūnų baliaus ir t.t.

Vasario 7 sušauktame narių susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba: K. Marijošienė — pirmininkė, S. Alienė — vicepirmininkė, E. Šliogerienė — sekretorė, A. Vitkuvienė — iždininkė, M. Maslauskienė — narė tvarkyti įvairiem reikalam.

Naujoji valdyba dėkoja buvusiai valdybai už sumanų vadovavimą. Didžiausia padėka tenka Adai Ustjanauskienei, kuri vadovaudama atliko įvairiausius darbus.

Atrodo, kad lietuviškas velykinis stalas, turėjęs hartfordiečių ir apylinkės gyventojų nepaprastą susidomėjimą, virto tradicija. Balandžio 25 yra numatyta suruošti velykinę puotą, paįvairinant ją menine dalimi — V. Balčiūnienės koncertu.

Lietuvių moterų klubas Hartforde, pradėjęs naujus darbo metus, kviečia lietuves moteris kuo gausiau įsijungti į šį kultūrinį vienetą. Be naujų uždavinių, yra numatytos ir pramogos narėm ir jų gyvenimo palydovam.

E.S.

Kovo 14 New Yorke buvo surengtos demonstracijos Simo Kudirkos ir Brazinskų reikalu. Demonstracijos vyko New York Times Square ir iš ten visi nužygiavo į Sov. Pasiuntinybę. Kairėje su vėliava — du latvių jaunuoliai. Nuotr. V. Maželio

Baltimorės žinios

Šv. Vardo draugijos vyrai savo metinius pusryčius turėjo kovo 14 d., po 8:30 val. mišių. Pusryčių metu Šv. Alfonso mokyklos salėj kalbėjo kongresmanas Edvardas Garmatz. Nariam ir jų draugam svečio įdomi kalba labai patiko. Pusryčius pagamino parapijos sodalietės. Visiem padėkojo pirmininkas Algirdas Veliuona.

Sodalietės kovo 19, penktadienį, 7:30 val. vak. Šv. Alfonso parapijos salėj rengia bingo žaidimus. Bufete bus galima nusipirkti įvairių valgių. Šio parengimo pelnas bus skiriamas dovanom pirkti. Sodalietės prieš Velykas pramato aplankyti įvairiose prieglaudose esančius senelius ir juos apdovanoti.

Kryžiaus Keliai gavėnios metu bažnyčioje einami kiekvieną sekmadienį, 4 val. popiet. Parapijos kunigai ragina kuo gausiau šiose pamaldose dalyvauti. Giesmės ir maldos giedamos ir kalbamos lietuviškai.

Kepsnių pietus rengia Lietuvių Postas 154 kovo 21, sekmadienį, gražioj Eastern Center salėje ir aikštėje prie Eastern Avenue. Legionieriai visus kviečia į pietus, kurie prasidės 1 val. ir baigsis 6 val. Be jautienos bus ir kitų valgių bei gėrimų. Šokiam gros geras orkestras. Veiks net kelios loterijos!

Registracija vaikučių, kurie planuoja lankyti Šv. Alfonso mokyklą ateinančiais metais, vyksta šiomis dienomis. Parapijos kunigai ragina tėvus užrašyti vaikučius į parapijos mokyklą. Vaikučius gražiai auklėja seselės kazimierietės. Vaikučiai didžiųjų švenčių metu dalyvauja ir bažnyčios procesijose.

Jonas Obelinis

— **Tautinių šokių institutas** liepos 5-17 rengia kursus naujiem tautinių šokių mokytojam paruošti. Kursai įvyks V. Jonyno vasarvietėj, Chesterton Indiana. Kursantai bus aprūpinti visu išlaikymu, bet kelionių išlaidas turės apsimokėti patys. Suinteresuoti kreipiasi adresu: Tautinių šokių institutas, c/o Irena Šilingas, 7222 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629.

Inž. Antanas Mazalas

Naujosios Anglijos Technikos Institutas

NEW HAVEN, CONN.

"Nepriklausomybės minėjimas — jėgos ir ryžto šaltinis"

Vasario 21 paminėta Vasario Šešioliktoji.

Minėjimas pradėtas mišiomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Chorui giedant Apsaugok, Aukščiausias, jaunimas įnešė Lietuvos ir Amerikos vėliavas, o vaikai — gėles. Klebonas kun. A. Zanavičius savo pamoksle priminė vienybės svarbą lietuvybės išlaikymui ir Lietuvos išlaisvinimui. Po pamaldų prie lietuviško kryžiaus šventoriuje buvo padėtos gėlės. Klebonas angliškai, o Liet. Bendr. pirm. A. Gruzdys lietuviškai pasakė po keletą žodžių. Sugiedota Marija, Marija.

Antroji minėjimo dalis vyko parapijos salėje. Kun. A. Zanavičiui sukalbėjus maldą, susirinkusieji sugiedojo himnus. Pagerbus žuvusius, programai vesti buvo pakviesta Vaiva Vėbraitė.

Ukrainiečių atstovas dr. Snichurowich savo kalboje pasidžiaugė vietos ukrainiečių ir lietuvių bendradarbiavimu, kartu pareikšdamas, kad bendradarbiaujama dar nepakankamai glaudžiai.

Oficialiame gubernatoriaus pareiškime pasakyta: "Nepriklausomybės sukakties minėjimas lietuviams šiandien, kaip ir prieš pusšimtį metų, yra jėgos ir ryžto šaltinis". Miesto burmistras savo proklamacijoj pažymėjo: "Įsidėmėtina žmogaus drąsa kovoje prieš tironiją praeityje; ji ir dabar lyg švyturys laisvės kovos keliui."

Inž. Valerijono Balčiūno kalba buvo nuosekli ir įdomi. Jis palietė ir senąją Lietuvos istoriją — iškėlė valdovų klaidas, kurios turėjo įtakos vėlesniam valstybės gyvavimui. Ar dabar nedarome klaidų? Prelegentas paminėjo keletą. Reikia vienybės. Komunistai mėgina vakarus sprogdinti iš vidaus. Be perstojimo reikia demaskuoti komunizmą, rodant jo tikrą veidą ir užmačias. Jaunimas mūsų paskutiniųjų įvykių metu pasirodė didele jėga. Nelengva jam: savo jėgas tenka dalinti Lietuvai ir Amerikai.

M. Jokubaitė įvertino jaunimo talką minėjimui. Jaunime ji mato gražių vilčių ateičiai. Pristatė jaunus aukų rinkėjus: M. Biknaitytę, B. Šaulytę-Mc Cotcheon, Liną Žemliauską ir Liną Lipčių. Surinkta 406 dol.

Meninę dalį, tremties poezijos pynę, paruošė Vaiva Vėbraitė. Ją atliko stud. R. Goldupaitė, R. Ivaškaitė, G. Ivaškienė, stud. D. Jonynaitė, doktorantas Juozas Kazlas, D. Merkevičiūtė, stud. G. Merkevičiūtė, V. Vėbraitė, stud. Ch. Vilnis, Jr., D. Žemliauskaitė, Linas Žemliauskas, dr. E. Vaišnienė ir Linas Lipčius.

Po programos vyko vaišės, paruoštos E. Šaulienės, A. Biknaitienės ir V. Gruzdienės; pagamintos ir suaukotos kolonijos ponių.

Juozo Šilko iš medžio išdrožinėtą Vytį loterijos būdu laimėjo Gita Merkevičiūtė. Iš loterijos gauta pinigų suma J. ir J. Šilkų pageidavimu nutarta paskirti S. Kudirkos fondui.

Minėjimą ruošė New Haveno LB apylinkė.

Albina Lipčienė

Parengimai New Yorke

Kovo 21, sekmadienį — Katalikų Federacijos New Yorko - New Jersey apskrities seimelis 1 v. popiet Maspetho lietuvių parapijos salėje.

Kovo 27, šeštadienį — Laisvės Žiburio radijo klubo narių metinis susirinkimas Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn.

Kovo 27, šeštadienį — Izidoriaus ir Vyt. Vasyliūnų koncertas 2:30 v. Carnegie Recital Hall New Yorke.

Kovo 28, sekmadienį — Kun. Alg. Kezio, S.J., filmų paroda Maspetho lietuvių parapijos salėje 2 val. ir 6 v. vakaro.

Kovo 28, sekmadienį — New Yorko ir New New Jersey apylinkės organizacijų atstovų ir rėmėjų Kultūros Židinio statybos reikalais susirinkimas K. Židinio patalpose, 361 Highland Blvd. 4 val. p.p.

Balandžio 4, sekmadienį — New Yorko Lietuvos vyčių šventė: bendra komunija, pusryčiai Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje ir salėje.

Balandžio 18, sekmadienį — Tradicinis lietuviškų Velykų stalas Apreiškimo parapijos salėje.

Balandžio 18, sekmadienį — Velykų stalas Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn. Rengia LM Klubų Federacijos New Yorko klubas.

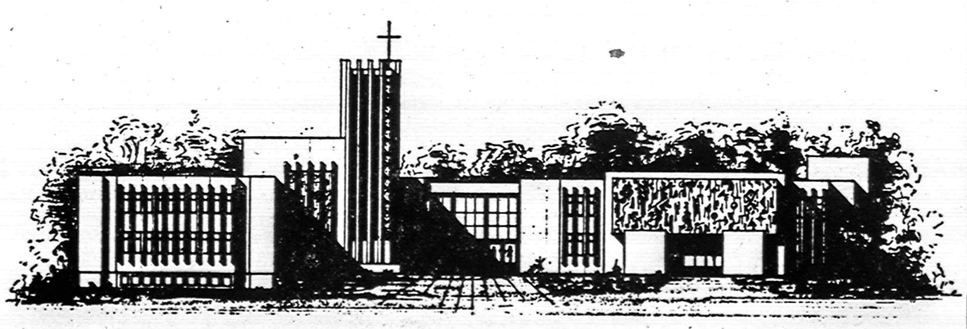

Kultūros Židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijoms kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvės, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolynas, muziejus.

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinys tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesne auka prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką ..... statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius) į:

☐ **Garbės fundatorius ($1000)** ☐ **Fundatorius ($100)**

☐ **Amžinuosius narius ($500)** ☐ **Rėmėjus (mažesnė auka)**

Pasižadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui .....

ADRESAS .....

..... Zip Code .....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

IŠ VISUR

— **"Laiškų Lietuviams"** straipsnio konkurso laimėtojai: I premiją laimėjo Nina Gailiūnienė iš Hartford, Conn., II— Vacys Kuprys iš Cicero, Ill., III — Gediminas Šlikas iš Vokietijos, IV — Elena Jačiunskienė iš Australijos. Premijos bus įteiktos Chicagoj, Jaunimo centre kovo 27.

— **Toronto ateitininkų** sendraugių nauja valdyba: pirm. — Vytautas Aušrotas, vicepirmin. — Vladas Sonda, sekr. — kun. J. Staškevičius, ižd. —Bronė Pabedinskienė, narys —Petras Bražukas.

— **JAV Lietuvių Kunigų** Vienybės Connecticut provincija kovo 11 pas kun. dr. Z. Smilgą, Middletown, Conn., buvo sušaukusi nepaprastą susirinkimą. Vieningai nutarta pasiųsti telegramą Turkijos prezidentui, prašant neišduoti Sovietam Brazinskų. Tuo reikalu išsiųsti laiškai abiem Connecticut senatoriam ir 7 kongresmanam. Po telegramomis ir laiškais pasirašė visi dalyviai — 17 kunigų.

— **Prof. dr. J. Eretas** skaitė paskaitą Stuttgarte vasario 28 minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį. Minėjimo meninę dalį atliko B. Bailiūtė ir stud. Alf. Repšys.

— **Toronto akademikų** rengiama paskaita įvyks kovo 20 Prisikėlimo parapijos muzikos studijoj. Paskaitininkas — Vincas Rastenis iš Woodhaven, N. Y. Tema — Politika be valstybės.

— **Lietuvių Fronto Bičiulių** Los Angeles sambūris ir šiais metais Vasario 16 proga suaukojo virš 20 proc. visų šioje bendruomenėj sudėtų aukų. Frontininkai aukas rinko Lietuvių Bendruomenės sesijoj nustatyta tvarka: pats aukotojas lėmė, kuriam veiksniui auka perduodama. Pagal aukotojų valią aukos buvo paskirstytos taip: Lietuvių Fondui — 200 dol., Rezoliucijom remti komitetui — 145, Vlikui — 33, Lietuvių Bendruomenei — 32, Altai—10. LFB Los Angeles sambūriui vadovauja Leonardas Valiukas.

— **Prof. dr. Justino Pikūno** knygos "Human Development: A Science of Growth", išleistos McGraw-Hill leidyklos, jau parduota daugiau kaip 10, 000 egz. Kaip vadovėlį ją pradėjo naudoti apie šimtas universitetų ir kolegijų, jų tarpe Atlanta University System, Stanford, Brigham Young, Seton Hall, Georgetown, Portland, Michigan State, Rutgers, Villanova, Virginia Commonwealth, Hawaii ir k. Ispanų kalboj šį veikalą išleido Ediciones Studium leidykla Madride, Ispanijoj.

— **Dr. Juozas Skrinska** iš Clevelando yra pakviestas į JAV LB VI-ją t-bą kaip rinktas jos narys iš Ohio apygardos vietoj pasitraukusio buvusio nario A. Rukšėno. Dr. J. Skrinska buvo per tarybos rinkimus daugiausia iš eilės balsų gavęs kandidatas. Dabar Ohio apygardai JAV LB VI-je taryboje atstovauja dr. Edmundas Lenkauskas (prezidiumo vicepirm.), dr. Stepas Matas (prezidiumo vicepirm.), dr. A. Butkus, dr. J. Skrinska, D. Staniškis ir K. Žiedonis.

— **Margaritos Saudargienės** paveikslų paroda, įvykusia vasario 21, 27, 28 Lietuvių Namuose Detroite, susidomėjimas buvo didelis. Parduoti 27 paveikslai. Parodą globojo Vilniaus Lietuvių S-gos Detroito skyrius, kuriam pirmininkauja Kazys Veikutis.

— **Amerikos Lietuvių Tarybos** naujas adresas: 2606 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629. Telef. 778-6900 arba 778-6901.

Waterbury, Conn., po Lietuvos nepriklausomybės minėjimo. Iš k. į d. Alto pirm. Adolfas Čampė, prelegentė dr. Elena Armanienė, solistas Benediktas Povilavičius, majoro atstovė Alvera Baľandienė ir kleb. kun. Jurgis Vilčiauskas. Nuotr. T. Kabelkos

ŽYMIOS LIETUVĖS MOTERYS

Užpereitais metais New Yorke buvo išleista knyga anglų kalba "The Lithuanian Woman", supažindinanti skaitytojus su dabartinių ir kiek senų laikų lietuve moterimi. Neseniai Toronte iš spaudos išėjo dr. Martyno ir Valerijos Anysų knyga "Žymios lietuvės moterys mitologijoje, padavimuose ir istorijoje". Ji vaizdžiai atskleidžia 13 žinomų ir kai kurių mažai girdėtų lietuvių moterų gyvenimą.

Knyga gražiai įrišta, kietais viršeliais, su auksinių raidžių įrašu, patogaus formato. Be to, ji dar papuošta vyr. skautės Jūratės Baturaitės iliustracijomis. Leidėjas — Lietuvos Skautų Sąjungos Kanados rajonas. Veikalas skiriamas Lietuvos jaunimui susipažinti su savo tautos herojėmis.

Iš knygos įvado aiškėja, kad autoriai, rašydami šį veikalą, medžiagą daugiausia sėmėsi iš svetimos literatūros. Esą nuostabu, kad svetimi rašytojai bendrai gerai atsiliepia apie lietuves moteris; išimtis daroma tik Barborai Radvilaitei; prieš ją nešvarią akciją varė jos karališkoji uošvė Bona.

Norint visa tai, net su ypatingomis smulkmenomis, sudėti į šitą knygą, reikėjo kruopščiai ir ilgai knistis svetimoje literatūroje ir istorijoje (lenkų, rusų, vokiečių ir prancūzų). Lietuvių literatūroje apie kai kurias moteris bendrai nėra nieko parašyta.

Iš daugybės šaltinių kaip gyvos išplaukia anų laikų žymios moterys — kunigaikštienės, karalienės, karžygės ir paprastos mergaitės, kaip Klara Skaistutė. Knyga yra patraukli savo įvairumu ir tematika.

Imkime pavyzdžiu mitologinę Neringą. Mum buvo žinomas padavimas apie Kuršių marių milžinę Neringą. Bet apie ją buvo parašyta tik keletas sausų žodžių ir sakinių. O čia iš ūkanotos Lietuvos praeities išauga prieš akis graži ir geradarė milžinė, pildama kalnelius ir pylimus, iškasdama įlankas, norėdama savo motiną iš vandens smėlio išgelbėti. Visur skuba, norėdama padėti milžinam bei paprastiem žvejam. Jos adoratorių milžinų supiltoji Kūlija ligi šiai dienai yra žinoma Kuršių marių žvejam.

Sekdami kiekvienos herojės gyvenimą, kaip Birutės, Aldonos ar Onos, mes turime progos smulkiau įsigilinti į Lietuvos istoriją. Tenka susipažinti su mūsų buvusių kunigaikščių veikla, jų žygiais ir darbais, su Vytauto gyvenimu ir jo nuolatiniais konfliktais, karais, paktais.

Jaudinąs yra kunigaikštienės Agluonos likimas, mylinčios savo vyrą iki mirties ir dar toliau, einančios su juo net į dausas. Tauri tėvynės meilė atsispindi Gražinoje ir Skaistutėje. Pastaroji, vos ištrūkusi iš jų pagrobusio kniaziaus rankų, veda jaunuolių grupę prieš į Lietuvą įsibraunančius maskolius; mūšyje trys ragotinės vienu laiku perveria jos buvusį grobiką. Graži, romantiška bei tragiška yra Barboros Radvilaitės ir karaliaus Zigismundo meilė.

Didinga ir stipri yra Sofija, Vytauto duktė, kreivais politikos keliais nukeliavusi net į Maskvos Kremliaus sostą. Jeigu jos energija būtų buvusi skirta Lietuvai ir jos vyras būtų buvęs koks Lietuvos kunigaikštis, gal ir po Vytauto mirties Lietuva tebebūtų buvus galinga, ir gal net šių dienų Lietuva atrodytų kitaip, negu mes ją šiandien matome.

Pabaigoje yra atvaizduota grafaitė Emilija Plateraitė. Jai esant jaunai, vyko graikų sukilimas prieš turkus, sukeldamas jos sieloje troškimą išsilaisvinti nuo rusų. Mirdama ji prašė padėti jai kardą ant krūtinės. Tai retai girdėtas karžygiškumas, kuris net mirties agonijoje neužgeso. Emilija Plateraitė ir jos sukilimo draugės buvo paskutinės atžalos anos karingosios Lietuvos, kuri kartą savo sienas buvo nutiesusi netoli Maskvos.

Kiekvienas veikalo puslapis atidengia mum daug naujų, anksčiau negirdėtų dalykų ir faktų. Dėl to šitai knygai priklauso ypatinga vieta lietuvių literatūros lobyne.

Šiuo kukliu straipsniu tariu nuoširdų ačiū autoriam už šį patriotinį veikalą, kurį jie, kaip bitelės, lašas po lašo sunešė į savo avilį ir atskleidė dalį mūsų praeities didybės ir Lietuvos herojų moterų širdies gilybės.

Jūratė Sklėriūtė, Toronto

•

P. S. Knyga įrišta kietais viršeliais, 287 psl. Spaudė "Žiburių" spaustuvė Toronte. Kaina 7.50 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

Linden, N.J.

Lietuvos nepriklausomybės šventė Lindene

Vasario 28 Lindeno Alto skyriaus iniciatyva, talkinant visom vietos lietuvių organizacijom, buvo iškilmingai atšvęsta Lietuvos nepriklausomybės šventė.

Salėje minėjimas prasidėjo 4 v. popiet. Trumpa kalba jį atidarė Alto skyriaus pirmininkas **V. Tursa**. Po jo **kun. J. Pragulbickas** sukalbėjo invokaciją. **E. Šeštokienė** perskaitė rezoliucijos tekstą ir senatoriaus H. Williams atsiųstą labai šiltą raštą, kuriame jis rašo, kad Lietuvai padarytoji okupanto skriauda niekad neišdils jam iš atminties ir kiekvienai progai pasitaikius ją kels, ir jis yra įsitikinęs, kad teisė laimės.

Senatorius buvo gavęs specialias Lindeno Alto pasiųstas rezoliucijas. Jis pasakė Senate labai Lietuvai palankią kalbą, kuri buvo išspausdinta Congressional Record.

Pagrindinę kalbą pasakė **prof. dr. Jokūbas Stukas.** Pradžioje jis prisiminė Lietuvos jaunimą, kaip jis priešinasi okupantui, toliau palietė Amerikos lietuvių negeroves — jaunimo nutautėjimą, tėvų ir vaikų santykį ir kvietė visus ištvermingai dirbti vienam tikslui — Lietuvos išlaisvinimui.

Po jo kalbėjo žymus teisininkas, didelis lietuvių bičiulis, **Emerson Mulks,** kuris buvo Lietuvos prezidento Antano Smetonos, jam atvykus Amerikon, teisinis patarėjas ir nuolatinis palydovas pas Amerikos vyriausybės narius Lietuvos bylos reikalais. Jo manymu, prez. A. Smetona Amerikos viršūnių tarpe turėjęs didelį pritarimą-pasisekimą ir būtų daug pasiekęs, jei ne perankstyva tragiška mirtis.

Meninėje programoje pasirodė dar negirdėtas dainininkas **M. Razgaitis.** Jis turi stiprų ir sultingą balsą. Padainavo penkias lietuvių liaudies dainas.

Toliau dainavo visoje Amerikoje pagarsėjusi solistė **Irena Stankūnaitė.** Ji padainavo St. Šimkaus Oi greičiau, greičiau ir Kur bakužė samanota, Kaip svaigina — arija iš operos "Romeo ir Julietta", muz. Gounod, o bisui dar padainavo vieną dainą iš savo tėvelio J. Stankūno kompozicijos.

Solistam akomponavo žinomas muzikas kompozitorius ir visuomenės veikėjas **J. Stankūnas.**

ROCHESTER, N.Y.

Kazimieras Mockevičius, gyvenęs 74 Farbridge St., Rochester, N. Y., sulaukęs 77 m. amžiaus, staiga mirė vasario 28. Rochesteryje priklausė Šv. Jurgio lietuvių parapijai nuo atvykimo iš Lietuvos prieš 60 metų. Jis užsiėmė siuvėjo amatu, kol pasitraukė į pensiją 1961.

Nuliūdime liko žmona Anelė ir keturi sūnūs: kun. Karolis, Massapequa Park, L. I., Bernardas, kun. Domininkas, Craig mokyklos kapelionas, Senyea, N. Y., Pranciškus, Benjamin Franklin aukštesniosios mokyklos mokytojas. Dukra Elinora mirė 1958. Velionis buvo Šv. Petro ir Povilo draugijos narys.

Laidotuvių ir prisikėlimo mišios buvo kovo 4 Šv. Jurgio bažnyčioj. Jas aukojo sūnūs kun. Karolis, kun. Domininkas, kun. Gerald Dunn ir kun. Donald Bauer. Presbiterijoj dalyvavo vysk. Dennis Hickey, kunigai Hector, Beatini, Nolan, Januška, Valiukevičius.

Velionis palaidotas Holy Sepulcher kapinėse.

Kazimieras Mockevičius su žmona Anele

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

—•—

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

VIEŠAS KELIAS PER PRIVATŲ ŪKĮ

Klausimas

Prieš 50 metų nusipirkome farmą. Sunkiai dirbome ir per eilę metų prisitaupėme keletą centų. Prieš 20 metų nutarėme, kad taip sunkiai nebegalime ir nebenorime dirbti, ir mes galvojome, kaip čia persitvarkyti. Sugalvojome pastatyti 9 mažus namukus (cabins) ir juos išnuomoti vasarą iš miesto atvažiuojantiem poilsio.

Gyvename gan toli nuo miesto, bet gražioje vietoje, prie ežerėlio ir miško. Taip ir padarėme. Pirmais metais buvo sunkoka gauti nuomininkų, bet po truputį pradėjo vienas kitam rekomenduoti, ir paskutiniais 10 ar 12 metų turėjome daugiau norinčių pas mus atvažiuoti, negu galėjome priimti. Maistas pas mus buvo ypatingai geras. Vieta tyki ir graži. Kiaušinių, daržovių ir net namie iškeptų pyragų netrūko.

Viskas ėjo puikiai, kol valdžia sumanė pravesti pagrindinį kelią prie pat mūsų. Senais laikais toks didelis kelias mum būtų buvęs tikra laimė, bet dabar, kai turime kitokį biznį, mum šitas valdžios sumanymas yra tikra bėda. Kai praves kelią, bus daug triukšmo iš važiuojančių mašinų, ir nebebus galimumo pailsėti ir pasidžiaugti ramybe ir gražiomis apylinkėmis.

Valdžia mum pranešė, kad paims vieną akerį mūsų žemės, kelias praeis pro pat mūsų namukus (cabins), ir vasarotojai nebenorės pas mus atvažiuoti ir pas mus gyventi. Mes sutikome valdžiai dar primokėti, jeigu jie kelią kitur vestų, o ne prie mūsų, nes mes kas vasarą uždirbame visiem metam ir dar lieka.

Ką mum daryti? Jei mes su valdžia pradėtume bylinėtis, ar tai sustabdytų kelio statymą? Ar galima būtų kreiptis į Washingtoną ir prašyti kelią kitur pravesti? Mes esame jau seno amžiaus ir kitokio darbo dirbti nebegalime, o ūkio darbus dirbti nebe mums. Vaikų neturime ir nėra kas mums pagelbėtų šioj bėdoj. Prašome mums patarti.

Seni skaitytojai
New Hampshire

Atsakymas

Valdžia turi teisę paimti betkurią žemę ir betkurį nekilnojamą turtą viešiem tikslam (for public purposes). Vieškelių statymas, žinoma, tarnauja viešam tikslui. Paimdama privatinį turtą, valdžia privalo savininkui atlyginti "teisingai", t. y. pagal to turto tikrąją vertę (fair market value). Toks yra konstitucijos reikalavimas. Kartais sąlygos yra tokios pobūdžio, kad atlyginti savininkui vien už paimtą žemę ar turtą — neužtenkā. Būna taip, kad "paliktoji" savininkui žemė arba turto dalis nustoja vertės dėl "paimtos" dalies. Kartais, kaip Tamstų atveju, savininkas nukenčia dėl to, kad jo biznis yra surištas su paimamu turtu, ir tokiu būdu susidaro savininkui specialių nuostolių. Visa tai turi būti valdžios priimama dėmesin, atsiskaitant su savininku už paimtą žemę arba kitokį nekilnojamą turtą. Tai tokie yra vadinamojo "eminent domain" pagrindiniai dėsniai. Dažnai tenka su valdžia dėl tų visokių aplinkybių derėtis ir net į teismą kreiptis. Tai nėra Tamstom darbas. Patariu kreiptis į advokatą ir jam visą šį reikalą pavesti tvarkyti.

Gerai pasirodė Lindeno Moterų "Birutės" kvartetas, vadovaujamas kompozitoriaus J. Stankūno. Kvartetas su pasisekimu padainavo: Lietuva brangi — J. Naujalio, Čigonėlis — S. Šimkaus, Linelį roviau — Balsio ir dvi liaudies dainas: Už Raseinių ir Kur giria žaliuoja. Kvartetą sudaro šios dainininkės: **S. Varneckienė, A. Davidauskienė, O. Klimienė ir S. Ožolienė.**

Lietuvos atžalynas, V. Kudirkos šešt. mokyklos mokiniai L. Prapuolenytė, K. Prapuolenis, D. Didžbalytė ir J. Didžbalis, padeklamavo po vieną eilėraštį.

Užbaigai solistė I. Stankūnaitė pagiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Baigta buvo **kun. P. Totoraičio** sukalbėta malda.

Po visko įvyko toje pat salėje suruoštos nenuilstančių šeimininkių Didžbalienės, Vaičiūnienės, Balčiūnienės ir Davidauskienės lietuviškos vaišės.

Per minėjimą aukų surinkta Lietuvos laisvinimo reikalam 322 dol. **V.T.**

Greičiausias, taupingiausias ir paprasčiausias kelias siųsti

DOVANAS

savo giminėms į Lietuvą ir USSR yra nupirkti jiems

Preferential Special Rouble Certificates

(Specialius rublių pažymėjimus)

kuriuos galima pakeisti į pirmos rūšies prekes specialiose Vneshposyltorg'o užsienių valiutos krautuvėse.

KOKYBĖ YRA AUKŠTA — KAINOS ŽEMOS!

Naujo katalogo apie šituos pažymėjimus kreipkitės į bet kurią mūsų prisijungusių firmų:

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N.Y. 10019 — Tel. (212) 581-7729

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106 — Tel. (215) WA 5-3455

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036 — Tel. (212) CI 5-7905

ar į jų skyrius, ar tiesioginiai į:

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South
New York, N.Y. 10003

212-228-9547

PERSPĖJIMAS! Dėl savo saugumo ir greito užsakymų išpildymo, užsakykite tiktai per viršuje išvardintas firmas ar jų skyrius, kurios yra oficialiai pripažintos atstovauti PODAROGIFTS, INC.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Patyrus nepaprastą lietuvių visuomenės susidomėjimą, LITO KELIONIŲ BIURAS šiais metais organizuoja dvi dideles keliones į Lietuvą birželio ir rugpiūčio mėnesiais.
Šalia Vilniaus, Kauno, Trakų, Druskininkų bus aplankyti ir keli didesni Europos miestai (Helsinkis, Roma, Amsterdamas).

KELIONĖS KAINA: 835.40 dol. birželio mėnesį (Kelionė trunka 21 dieną)
760.40 dol. rugpiūčio mėn. (Kelionė trunka 19 dienų)

Į kainą įsiskaito:

- Lėktuvo bilietas
- Pirmos klasės viešbučiai
- Maistas
- Pervažiavimai iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Lankymas žymiųjų vietų įvairiuose miestuose
- Dokumentų paruošimas
- Patarnavimo mokesčiai (viešbučiuose) ir valstybiniai mokesčiai
- Kelionės suplanavimas ir palydovai.

Transatlantinė kelionė —

— FINNAIR Linija —

"Pride of Scandinavia"

Dėl smulkesnių informacijų, rezervacijų, nemokamų brošiūrų apie šią kelionę ir visais bet kokių kelionių reikalais rašykite, skambinkite ar užeikite į Lito Kelionių Biurą:

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. (212) 847-5522

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1971 metams.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik $5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka $8.00.

Už kalendorių $.....

Siunčiu už prenumeratą $.....

Spaudai paremti $.....

Siunčiu skolą už ..... m. $.....

DISPLAY

Ecuador Moving security and guarantee local moving, long distance carrying packages & loads to Ecuador, Columbia, Central and South America. Immediate service, free estimates, welfare OK. 406 45 St. Bklyn. tel. 435-7532; nites 492-6209

Antique Village Inn — Restaurant - Tavern Italian and American cuisine Banquet & party facilities live music weekends. Delsea Drive & St. Hwy No. 55 Vineland 08360. Dial (609) 825-8010

RODOS RESTAURANT
"Greek-American cuisine comes to Jamaica." Breakfasts, Luncheons & Dinners. Open 7 days. Catering and entertainment will be arriving very, very soon. Call for Res.: 526-8970 148-43 Hillside Ave. Jamaica, N.Y.

CARL BLASIG
Green House and Florist
315 FRANKLIN ST.
HIGHTSTOWN,
New Jersey
609—448-0222

EBONY MANOR

The Meeting Place of Newark's Community

100 CLINTON AVE.
NEWARK N. J.

Finest Catering Facilities in Essex County
— Parties for all occasions
— Wedding receptions
— Banquets - Dances
— Live entertainment
— All size meeting rooms
Our beautiful Cocktail Lounge

is open daily
starting at 11:30 AM
until 2:00 AM
Monday through Sunday

Let us cater your affair at the office, home or at

The EBONY MANOR

For reservations call

(201) 243-8039

Banquet Office opening for bookings
from 11 AM - 8 PM
Monday through Friday

Exp Singer Operators on Blouses—section work union shop steady, nice working conditions Yank Togs 119 W 25th Street 6th Floor N.Y.C.

MALE - FEMALE

Production Mechanic
Experienced on Coffee or Tea Packaging Machinery
Secaucus, New Jersey
Liberal fringe benefits
Good working conditions
Overtime
Call Mr. Reidy (201) 865-0200

VARIETY KNIT

An established dynamic Ladies Sportswear firm relocating to New Jersey is seeking qualified personnel in the following areas:

Cutters, Cutting room trainees, Gen'l warehouse, Shipping — Reg. clerk, Billing charge clerk, Model sz 12, Gen'l office, Porter, steady work

Apply in person only between 9 AM - 2 PM daily or call 201—861-5010
2600 71st STREET
NORTH BERGEN, N.J.
(East of Tonnelle Ave in new industrial park area)
An Equal Opportunity Employer

DISPLAY

FULTON STORAGE WAREHOUSE CO.
Inc.
619 Throop Ave. Brooklyn, N.Y.
Fire proof space available
— 774-5200 —

"PIZZA"
TONY'S Newtown Corner "The best PIZZA" in Astoria. We deliver to your home hero sandwiches - table service also available — call 726-7495 for delivery. 32-07 30th Ave. Astoria

CATHOLIC GIFT BIBLE — value $39.95; only $15.95 with free delivery. Check or Money Order. With up-to-date corrections, 1600 pages, 7 lbs. Money back guarantee. Send for free brochure. N. SILVERMAN 382 C.P.W. New York 10025

OUTSTANDING BUY
GROCERY
established over 40 years same owner gross last year $95,000. Sacrifice because of death in family — Call 516 ED 3-0701

KAROL FASHIONS furs also cocktail wear formal wear - evening pants - gowns formal pants suits proms & bridesmaid dresses to make the lady beautiful new furs we repair and remodel furs Garden State Plaza Paramus N.J. 201—843-2700

Ed Rashbaum Surgical Supplies — orthopedic appliances sales & rentals, custom made braces, medicare information 495 New Brunswick Av. Perth Amboy N.J. Main office 201-826-8222; Branch office 103 Thomas Place Edison N.J. Call 201-549-6921

HOTEL NEWBURGH — 111 Broadway Newburgh, N.Y. A home away from home excellent accommodations all rooms with private bath Restaurant open 7 days a week senior citizens invited Call 914—561-4815 — General Manager

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

H. W. MALE

NEW CAR
GET-READY MAN
FIRST CLASS

GM experience only. Fringe benefits

Call Mr. Perone
914 MO 6-6400

AUTOMOBILE PARTS MEN (2).. Experienced. Excellent working conditions. Pay commensurate with ability. All company benefits. See Walt Allen
MARSH HALLMAN Chevrolet Inc.
781 CENTRAL AVE.

Exp. woodworkers and assemblers steady work—40 hours **Tonell Display Co. Inc.** 50 Sindle Ave. Little Falls N.J. Apply in person.

EXP SALES MAN for Automatic Transmission Shop telephone and knowledge of customer relations required Bronx location Tele (212) 584-3060 Mr. R. Laforge

Exp Fork Lift Operators and **Exp Packaging Mechanics** — excellent wages and benefits references required apply in person North American Chemical Corp 178 Keen Street Paterson N.J. 201—271-7771

H. W. FEMALE

Exp Operators on dresses section or complete steady work nice working conditions David Sportswear 246 E 118th Street N.Y. 1st fl — 860-4160

Experienced Operators on SINGER machines piece work. Marcstrate Fashions 146 West 29th Street (9th Floor) Telephone 594-6989

Operators, Exp. to work on Singer Merrow machines. Steady — year round work. E&N. Dresses 448 E. 180th Street N.Y.C. — 364-8680

RN. AFTERNOON SUPERVISOR 3 to 11 full time; also full time Day Nurse 3 to 11. Call Mrs. Gustafson (203) 875-0771

OPERATORS wanted on Singer machines partial section. Steady — LODY APPAREL 3200 Cruger Ave. Bronx, Tele 231-1646

EXP OPERATORS semi section on Singer machines steady and vacations NAVARRO DRESS CO. 3867 Third Avenue Bronx near 171 & 172 St. 2 floor — ask for Cindy

FLOOR GIRLS good working conditions Union shop. **Rosemary Fashions** 404 3rd Street Hoboken, N.J. (201) 798-5233

EXPERIENCED BAR MAID
Experienced or Inexperienced
Steady Work
Good salary and tips
CALL VINNIE
HY 1-9705

DISPLAY

Massachusetts 3123 acres unfinished home on wooded land in peaceful country surroundings, about 4 miles from shopping center in Greenfield, Mass. Electricity, telephone, many possibilities. Owner (413) 774-4525

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection Repair Station headlights adjustment wheel alignment, motor tune-up & brake service. Shell Bay Ave Mayville, NJ Cape May Court House opp. State Inspection Dep. Sta. 8 AM - 5 PM Closed Sun-Mon. Owned & operated by Mario De Santis. If you want to go "See MARIO". Call 609 465-5607

JAMES SIMPSON & SONS Moving and Hauling's our Business. We do "big jobs and small jobs." Attics - Basements - Yards. Call (201) 824-1679 and (201) 248-2553 — ask for Jimmy or Eddie. 336 Peshine Avenue, Newark.

Modern Home Improvements basements finished, extra rooms added. Modern kitchens, storm windows, aluminum siding—all work expertly done by professionals. Small down payments — 690-2120

JOHNY'S Auto Parts serving the Brooklyn area with all types of automobile parts. Open 5½ days a week. We also pay top dollar $$ for late model cars (wrecks) for service call Johnny or Joe: 444-9536 8014 Foster Ave. Brooklyn, N.Y.

LA JOYA GIFT SHOP
Open 6 days a week
For the finest of Jewelry and Gifts
Use our Lay-Away Plan
4419 Bergenline Ave
Union City N.J.
201—865-0725

SINGLETON TRUCKING & MOVING
Local and Long Distance
Licensed and bonded — Singleton Trucking means fast corteous service. 1288 Washington Ave., N.Y.C.
Call 212—992-4884

COOL SPRING
CARPETS
from $4.49
Per Sq. Yard up
For Homes and Commercial Places
CUPATO ENTERPRISES, Inc.
1223 Fulton Street
Near Bedford Ave.
Brooklyn, N.Y. 11216
Telephone: 636-8391

Computerized Tax Returns call for early appointment MANOR AGENCY Mrs. Mary Ann Furetti — Tax consultant — call 448-0870

Prompt and Efficient
RUBBISH REMOVAL
Anywhere—anyplace. Cellars, yards, attics, stores, lofts, lots — at reasonable rates **HYacinth 3-3375** E. Watson, 666 Hancock St. Brooklyn, N.Y.

ACROSS TRUCKING, Pick up and delivery service—Pick up truck and 1 man. $5 hr. cross town cross country Call and compare — LW 4-2437

Why pay rent! When you can qualify to own your own home! We have: I. Computerized service for fast listing; II. Access to mortgage money; III. VA & FHA specialists on hand — **Advance Real Estate Exchange** call (201) 373-5320 W. P. Burrell, 458 Avon Ave. Newark N.J.

FERGUSON'S TEXACO all kinds of auto repairs, brake jobs, flat tire repairs, mufflers, auto parts, car wash, greasing, Texaco gas for your car — open 7 days: 7 AM - 11PM Call (201) 525-9575 ask for J.T.—Prop. 79 Belmont Ave. Paterson.

A & M FURS Inc. 41-16 Main St. Flushing NY. Garments made to order also ready to wear in the latest styles. We do repairing and remodeling also fur storage on premises Tele FL 3-5235 — Angelos Mellides Theodore Mellides

Quick-Trucking - Warehouse 50¢ day 10'x20' vans $5.00-$16.50 hour any place 24 hours — Call 278-4188 - 274-0667

HARRY'S MARINE Atlantic Ave. W. Sayville, L.I. Contact us if buying or selling remodelling or repairing Boat Brokers 516 LT 9-4141

MR. FRANCOIS FORRAY
135-20 Hoover Ave. Kew Gardens
PAINTING & PAPER HANGING
Various Decorations
Antique Styles — Diploma
Call 849-7470

V & S MOVING TRUCKING CO.
— 675-5286 —
All types of Moving—24 hr. service
Sales of all of new classes and used furniture
VICTOR, Proprietor
137 8 Avenue New York, N.Y.

HANS WERNER
740 Clarkson Ave. Brooklyn
Painting and general maintenance
Lowest rates Guaranted work
Call 778-2324 anytime

DISPLAY

EL FARO 72ND
40 West 72nd St., NYC 362-2050 - 362-6100 closed Monday. Tues. thru Thurs. 4 PM to midnight; Fri and Sat. 4 PM to 1 AM; Sun 1 PM to midnite. Dinner entrees $4 to $6. Bar intimate atmosphere

TONY DA CANECA
Tavern and Restaurant
Open 7 days a week good food and excellent service for weddings, parties, communions and confirmations. 72 Elm Road Newark N.J. Call — 201—589-0376 - 201—344-9771

DUOMO Di MILANO open 7 days. Italian continental cuisine at its best Special family dinners $4.75 catering for parties showers communions and confirmations. 5915 Riverdale Ave near 250th St. Bronx. KI 9-7960

"TO-DAYS INVESTMENTS FOR TO-MORROWS SECURITY"
NORTH BAYSIDE SECURITIES
43-17 Bell Blvd., Bayside
Stocks, Bonds, Mutual Funds
212—423-2500

Ridgewood Hall 1880 Menehan St. Ridgewood Queens modern halls for weddings banquets & parties capacity up to 380 people — HY 7-0660

Watkins products, shop at home and save. Your personal store at your door since 1868 a family place 32 Jackson Ave Jersey City 435-5573

ALPS RESTAURANT
727 Bergen Ave. Jersey City, N.J.
Complete luncheons 11:30AM to 3PM
Complete dinners 3PM - 10PM
Cocktail lounge opens 11:30AM-11PM
Closed Tuesdays for Res call
201—432-2189

ASTORIA CONTRACTORS
Does your roof leak? Then call us for all types of roofing, siding, storm-windows, painting, decorating kitchen cabinets. Home improvements of all kinds. Call (212) 726-0805

WINSTON ENTERPRISES
209-21 Jamaica Avenue
Jamaica, Queens
Blank cassette tapes 3 tapes in any album C-60 for $1.89 Order by phone
464-6608

CARL
BLASIG
GREEN HOUSE and FLORIST
Franklin Street
HIGHSTOWN, N. J.
Call 609—448-0222

CHAMBERS MOVING AND STORAGE
Local and Long Distance
Licensed and Bonded
25' Van and (2) men $18.00 hour
Call 467-8747

CASTLE INN
Montauk Hwy (27-A), Islip, Long Island, N.Y. — Wedding receptions and catered affairs, luncheons and dinners served daily. Your Hosts: John and Frances Grossmann
Phone: (516) JU 1-5540

Card Walk Inc. Greeting cards and unique gifts. 836 Flatbush Ave. nr. Caton Ave. Tel. 693-0190; 1088 Flatbush Avenue near Cortelyou Road Tel. 693-9255

A. B. SMILEY
CORP.
583 Courtland Avenue
Bronx
MOVING & STORAGE
Local and Long Distance
Licensed and Bonded
Call — 665-7750

Chrysler Marine Engines new and rebuilt engines from 95 hp up. Base block. Assembly manifolds. Complete stock of marine engine parts and transmissions MARZEC 124 E. 16th St. Lindenhurst, N.Y. 11757 — (516) 226-3485.

Gaspar Construction Corp. 10-B E. Clarke Place, Bronx. Contratista general y reparaciones, decoraciones. Cualquier clase de trabajo de embellecimento de establecimiento u hogares. plomeria, electricidad, decoracion paredes, extensiones, alfombras, hasta construir su hogar,

Mario J. Rossi & Sons Inc. Real estate we specialize in 1, 2, 3, 4 family houses Yonkers, Upper Bronx & Westchester — New homes and resales mortgages and rentals management, appraisals 871 McLean Av, Yonkers 914 BE 7-0700

ALL BRANDS HI-FI
Components, compacts, speaker systems — Factory prices to you always — Quotations by phone. Shipments prepaid .Before you buy—call us—
914—793-4200

SERVICE

PLANDOME CATERERS
Party platters bar-b-qued Southern fried chicken fresh salads — open Sundays — 364 Plandome Road Manhasset, L.I.
Call 516—627-6350

FLORIDA SHOES
Open 6 days a week
Shoes for the entire family
330 Washington Street
Hoboken, New Jersey
Call 201—659-7707

JAMACO MOTOR MESSENGER SERVICE
New York N.J. and Philalelphia
264 Duncan Ave Jersey City N.J.
Call 201—435-5404

Lucky Spot Inc. Dry Cleaner and Laundermat—ultra-modern & clean open 6 days a week 7:45 to 8:30 PM. 268 Jackson Ave Jersey City N.J.
Call 201—333-9430
Quality and Honesty is our Policy

J & J TRAILER REPAIRS
Open 5 days a week
All work guaranteed
We take pride in our work.
36 Fairmount Ave Jersey City N.J.
Call 201—435-6501

J O N E'S GARDEN STATE GAS & AUTO PARTS
Open 7 days a week
Auto machine shop - tires wholesale
State Hwy No. 537 Creamridge N.J.
Dial 609—758-7627

NINO'S FOREIGN CARS Inc.
Parts and Services for all foreign cars — Open Mon.-Sat. Call NINO for service: (201) 674-6444
118-120 South Essex Ave.
Orange, N.J.

JULIO DOTTAVIO
CARPENTER
Lic. No. 11784
All work guaranteed
95-70 112 Street Richmond Hill
Call 849-6729

S. L. Osborne Day Care Center now open 7 AM to 7 PM daily — daily rates $2.50 per day, $12 per week 135-01 Rockaway Blvd. — 659-9621

General Trucking pick up & deliver in Metropolitan New York & Brooklyn to local and any Department stores. Call anytime 342-3793

Brothers Auto Body open 6 days a week collision experts we take pride in our work Ridge Road, Monmouth Junction 201—329-2040 ask for Bill

Typing services — envelopes labels, manuscripts billing, daily memos letters, low rates, phone eves Mrs. Egan 22-35 75th Street Jackson Hts.

Plank Board Inn open daily for lunch and dinner cocktail lounge private catering room for all functions 3498 South St Jersey City 201—795-1981

IDEAL AUTO SPECIALIST, body and fender work. We take pride in our work. 178 Fairmont Ave., Jersey City, N.J.

MILOS Car & Limousine Service 24 hour service, 7 days a week, airports, piers, theaters, very low rates — call 626-6958 or 626-6959 ask for Mr. Carey Milos. We go anywhere anytime.

Johnson Texaco Service Center—56 Bridge St. Paterson N.J. Minor repairs brakes, mufflers, tune-ups We aim to please 201—684-9382

Continental Camera 1170 Broadway, near 28th St. room 1214 open daily plus Sundays 10-4 reg. 8mm movie zoom camera reflex — 686-8067

Ventury Construction we do everything in contracting field finished basements and attics kitchens. All work guaranteed Call 961-1353

Mary Ventura 215 Mount Prospect Ave Newark N.J. Piano instruction children & adults beginners & advanced Call 201—482-6853

E & F ABLE EXTERMINATOR & Fire-Extinguisher Sales and Service 328 Graham Avenue Brooklyn, N.Y. 212—388-5579

Lic. private home for retarded children full time or while on vacation. $7 per day — Mrs. King, Bush Hills Bainbridge N.Y. 607—967-8011

POP'S BODY & FENDER WORKS for fast and effective service see "Pop". Open 6 days till 9 PM. Foreign car specialists—all makes. Pop also speaks Spanish. Call (914) NE 6 9354 ask for "Pop" or "Stan" — 38 Horton Ave. New Rochelle, N.Y.

THERESA MARIA CREATION
Designers, dress making, restyling and alterations. Suits and gowns, bridal and brides maid. Quality to please you antique jewelry and furs 500 Merrick Rd. Lynbrook Long Island (516) LY 9-9718 - LY 9-3308

INTERTRADE EXPRESS CORP.
pirma jums pasakė — dabar jūsų giminės tai patvistina.
Užsakykite tiktai
specialių rublių certifikatus Lietuvon
Jie yra geriausia dovana.

Specialūs rubliai turi keturgubą vertę negu eiliniai rubliai. Su **Specialių Rublių Certifikatais** jūsų giminės gali bet ką nusipirkti Vneshposyltorg užsienio valiutos kratuvėse už ketvirtadalį kainos ar dar pigiau. Kai kurios prekės turi tokią žemą kainą, kad išeina 10 rublių už 1 dolerį. Prašykite naujų katalogų — jie siunčiami veltui — ir jūs įsitikinsite, kad **Specialių Rublių Certifikatai** yra geriausia dovana jūsų giminėm. Pristatoma per 3-4 savaites. $2.13 už vieną specialų rublį. Jokių kitų mokesčių. Pilnai garantuota. Užsisakykite dabar — per

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010
Tel. 982-1530

REIKALAUKITE NAUJŲ KATALOGŲ

Svarbu —
Mes priimam automobilių ir butų užsakymus.

SERVICE

ALERT EXTERMINATORS
340 Pennsylvania Ave Bklyn
Get rid of Bugs and Termites
For industrial, commercial, homes
For fast prompt service call
212—495-4478 or 949-2065

JOE MAURICE Rubbish Removal Specialist — covered by insurance home owners - attics basements and yards industrial, commercial, factories and apartment houses. Low rates Call 665-2143 277 East 148th Street, Bronx, N.Y.

HIGHLAND SERVICE CENTER
Open 7 days a week We do general auto repairs road service and towing and snow plowing. Tires batteries and accessories — 310 Lexington Ave Clifton N.J. Call 201—777-6306

COIFFURES BY ANTHONY
Hair Stylist for the Woman who cares.
By appointments only. We have wigs and wigglets — 850 Scarsdale Ave Scarsdale N.Y.
914 — GR 2-1680

GRAND UPHOLSTERY
6804 18th Ave Brooklyn
Custom Plastic Slip Covers
Made in your Home
Call 259-1197

Your affair can only be as good as your band—call Best Bands Service and discuss it with us first. Special package deals— Steel Bands. Music for all occasions Cotillions specialty dances — Call Bill Curtis 525-8829 or stop by—187-32 Linden Blvd. St. Albans, New York 11412

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
— Allen R. Shipley —

SVARBU!
AUTOMOBILIAI Į LIETUVĄ
Tik trumpam laikui
MOSKVITCH 408 IE $2875.00
ZAPOROZHETS ZAZ 966 $1895.00
Tik labai ribotas kiekis todėl NELAUKITE — užsakykit dabar!
Užsakykit tik per
Intertrade Express Corp.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewoode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushinge: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

NEW YORKO NAUJIENOS

Prano Brazinsko įkalbėtas žodis, skirtas laisvojo pasaulio lietuviam, bus girdimas šį sekmadienį per Laisvės Žiburio radiją.

New Yorko ir apylinkių lietuvių demonstracijos, dėl Brazinskų likimo įvykusios kovo 14 Times Square, nuotraukomis buvo pavaizduotos ir Turkijos spaudoj.

Dail. Povilas Osmolskis po ilgos ir sunkios ligos mirė kovo 17 dienos vakarą namuose. Pašarvotas J. Garšvos laidojimo koplyčioje 104-39 Jamaica Av. (prie 104 St.). Atsisveikinimas penktadienio vakarą, laidojamas šeštadienį.

Inž. Antaną Sabalį, grįžtant iš darbo kovo 5 vakarą, traukinyje užpuolė puertorikietis ir sužeidė galvą viršum kairiosios akies. Policija buvo net nugabenusi į ligoninę, kur reikėjo žaizdą susiūti.

Inž. Kazys Krulikas kovo 6 d. M. Diržienės restorane Woodhavene buvo pagerbtas jo 60 metų sukakties ir vardinių proga. Vaišėse dalyvavo apie 60 žmonių. Sveikinimo kalbas pasakė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, J. Sirusas, inžinierių draugijos vardu I. Gasiliūnas, dr. Algirdas Budreckis. Vadovavo A. Diržys. Sukaktuvininkui įteikta dovana — didokas dail. J. Bagdono paveikslas.

Kun. Stasys Yla praeitą savaitę grįžo iš Pietų Amerikos ir trumpam buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne Brooklyne. Pietų Amerikoje jis vedė rekolekcijas Venecueloje ir Kolumbijoje. Apie tuos kraštus ir kelionę parašė įspūdžius Darbininkui.

Kat. Mokslo Akademijos židinio susirinkimas kovo 14 neįvyko, nes atsilankė tik trys nariai.

Dr. V. Vygantas tarnybos reikalais yra išvykęs į Seoulą, Korejon. Grįžta ateinančios savaitės viduryje.

Aktorius Vitalis Žukauskas skaitys ištraukas iš J. Gliaudos naujosios knygos "Simas". Knygos pristatymas bus šį sekmadienį, kovo 21 d., 4 v. popiet Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85 St., Woodhavene.

Dail. Albinas Elskus, kuris praeitą vasarą buriniu laiveliu perplaukė Atlantą, savo kelionės įspūdžius papasakos kovo 19 d. 9 v.v. M. Diržienės restorane (94-25 Jamaica Ave.) rengiamame inžinierių ir architektų susirinkime. Šių kelionės įspūdžių pasiklausyti kviečiama ir visuomenė.

Rytų apygardos sportinės varžybos, kurios turėjo įvykti kovo 27, Franklin K. Lane mokyklai atšaukus sutartį, nukeltos į balandžio 17, šeštadienį. Varžybos bus toje pačioje mokykloje.

Kovo 6 M. Diržienės restorane buvo pagerbtas inž. K. Krulikas jo 60 metų sukakties ir vardinių proga. Jam padovanojo dail. J. Bagdono paveikslą. Nuotraukoje iš k. inž. Kazys Krulikas, sūnus Ričardas ir žmona Aldona.
Nuotr. L. Tamošaičio

Kovo 14 New Yorko Times Square buvo surengtos demonstracijos ryšium su Brazinskų byla Turkijoje ir Simo Kudirkos įkalinimu Lietuvoje.
Nuotr. V. Maželio

Izidoriaus Vasyliūno smuiko koncertas bus kovo 27, šeštadienį, 2:30 v. popiet Carnegie Recital salėje. Programoje nauja, tik pernai parašyta J. Gaidelio smuiko sonata nr. 2, Beethoveno sonata a moll opus 23 ir Dvoržako sonata G dur. Akomponuoja Vytenis M. Vasyliūnas. Ta pati programa kovo 21 bus atlikta ir Bostone Jordan salėje. Visuomenė kviečiama atsilankyti.

Jaunimo organizacijų susirinkimas šaukiamas kovo 21, sekmadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio patalpose. Bus kalbama apie jaunimo veiklos koordinavimą. Jaunimas ir jaunimo organizacijos kviečiamos dalyvauti pasitarime.

Kultūros Židinio statybos reikalais susirinkimas šaukiamas kovo 28, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd. Kviečiami dalyvauti New Yorko ir New Jersey lietuviškų organizacijų atstovai ir visi, kuriem rūpi Židinio statyba.

Religinės konferencijos rengiamos kovo 19 ir 20, penktadienį ir šeštadienį, 8 v.v. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd. Mišios ir bendra komunija bus kovo 21, sekmadienį, 11 val. Maspetho lietuvių bažnyčioje. Po mišių bendri pusryčiai su Kat. Federacijos seimelio atstovais.

Angelų Karalienės parapijos bažnyčioj Švč. Sakramento garbei pamaldos bus kovo 28. Pamokslus sakys kun. Pranas Geisčiūnas. Iškilmės baigiamos 4 v. popiet mišparais ir palaiminimu.

Šveicariškų laikrodėlių labai papigintomis kainomis galima gauti pas laikrodininką Stasį Citvarą. Laikrodžių gerumas visu 100 procentų garantuotas. Ypač rekomenduojama tiem, kurie nori siųsti į Lietuvą, nes tie laikrodžiai bus gerai patikrinti. Taip pat St. Citvaras priima laikrodžius pataisyti. Skambinti telefonu 846-3648.

GLOBĖJŲ KURSAI NEW YORKE

Kovo 20-21 New Yorke įvyks jaunių ir jaunučių ateitininkų globėjų kursai. Paskaitininkais ir pačia kursų programa rūpinasi jaunučių ateitininkų komisijos pirmininkė El. Gudinskienė iš Hamiltono, Kanados. Juos New Yorke koordinuoja Kazys Vainius, N. Y. sendraugių ateitininkų pirmininkas.

Šeštadienio programa vyks tokia tvarka Jaunimo Centre, 361 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y.: 12-1 val. — registracija, 1 val. — globėjų pranešimai, 2:30 val. — G. Kijausko "Ideologijos perdavimas jauniams". Pristato Dainora Juozapavičiūtė, 4 val. — vaišės, 5 val. — G. Ivaškienė "Vaiko psichologija grupėje ir pavieniai."

Sekmadienis: 11 val. — mišios Maspetho V. Atsimainymo bažnyčioje, 12 val. — pusryčiai parapijos salėje, 1 val. — A. Sabalis "Globėjas ir disciplina", 2:30 val. — Konkretūs veiklos darbai, pasiūlymai ateičiai, 4 val. — kursų uždarymas.

Vietovės, iš kurių tikimasi globėjų, yra šios: New Yorkas, Worcester, Leicester, Shrewsbury, Baltimore, Md., Braintree, Mass., Westview Park, Md., Brockton, Mass., South Boston, Mass., ir Philadelphia, Pa.

Asmenys, kurie domisi vadovavimu ir norėtų šiuose kursuose dalyvauti, yra kviečiami atsilankyti į paskaitas, ir įsijungti į diskusijas.

Rožės Kondrotienės namus sekmadienį, kai ji buvo išėjusi į demonstracijas Manhattane, vėl apvogė. Vagys išnešė televiziją, radiją ir kitokių smulkių daiktų. Anksčiau irgi vagys buvo įsilaužę į jos butą.

Muz. Nijolės Ulėnienės piano mokinių koncertas įvyks kovo 28 d. 4 v. popiet jos studijoje, Plainview, Long Island, N. Y.

Prano Baltuonio šaknų skulptūrų paroda buvo kovo 13-14 dienomis Kultūros Židinyje. Paroda praėjo labai sėkmingai, atsilankė daug žmonių. Buvo išstatyta apie 70 skulptūrų, parduota 20. Parodą rengė N. Y. vyr. skaučių židinys Vilija. P. Baltuonis iš Montrealio buvo atvykęs su žmona, kuri tvarkė parodos ekonominius reikalus. Buvo sustoję pas Vytautą ir Liuciją Česnus. Po parodos N. Y. dar pasisvečiavo iki ketvirtadienio. Iš čia išvyko į Worcesterį, kur šį savaitgalį rengiama panaši skulptūrų paroda. (Plačiau kitame Darbininko numeryje).

Arthur Ozolins

Arthur Ozolins, šių dienų talentingiausias latvių pianistas, kovo 24, trečiadienį, 8:30 val. vak. koncertuos Tully Hall, Lincoln Center, New York, N.Y. Gimęs 1946 Vokietijoj latvių šeimoj, A. Ozolins muzikos studijas pradėjo Toronto konservatorijoj. Yra koncertavęs Kanadoj, JAV ir Europoj, sulaukdamas geriausių atsiliepimų. Šį sekmadienį pokalbis su pianistu bus išspausdintas New York Times.

Pajamų mokesčių — income tax — mažiau mokėsi gerai suskaičiavęs. Skaičiavimo, kalkuliacijas, rašomąsias mašinas, taip pat radijo ir televizijos aparatus geriausia pirktis iš lietuviškos įstaigos: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731.

Milijonai laukia paveldėtojų. Lietuvi, drausk savo gyvybę Lietuvių R. Katalikų Susivienijime, kame yra įvesti moderniški apdraudos planai suaugusiem ir jaunamečiam.

Nariai gauna palengvintomis sąlygomis namų pirkimui paskolas.

Dabar yra geriausia proga apsidrausti.

Savi pas savuosius.

Telefonas MI 7-6637.

Direktorius Bronius Bobelis.

BOSTONO ŽINIOS

Religinės muzikos koncertą rengia Šv. Petro parapijos choras, pasitelkęs Arlingtono Unitarų bažnyčios chorą ir Barkeley konservatorijos instrumentalistus bei solistus. Koncertas bus kovo 28, sekmadienį, 3 v. popiet Šv. Petro parapijos bažnyčioje. Vargonais solo partiją atliks žymus vargonų virtuozas Zenonas Nomeika iš Rochesterio, N. Y. Tokio pobūdžio koncertai yra labai reti. Visi prašomi atsilankyti.

Nauja lietuviška šeima

Dainos Botyriūtės ir Osvaldo Kūlio jungtuvės įvyko vasario 27 Maspetho lietuvių parapijos bažnyčioj. Jungtuves palaimino kun. J. Pakalniškis. Jaunoji Daina, baigusi chemiją, gyveno Brooklyn, N. Y., o jaunasis Osvaldas, baigęs inžineriją, gyveno Chicagoj, Ill.

Vestuvių vaišės įvyko Allendale, N. J., inž. Vyto ir mokyt. Bronės Paulių jaukiame ir puošniame name. Bronė Paulienė yra jaunojo Osvaldo pusseserė. Jaunuosius prie durų sutiko jų tėveliai lietuvišku papročiu — su duona ir druska. Visiem susėdus prie stalų, vaišės pradėtos malda. Po to pirmas pabrolys A. Kūlys trumpai pasveikino susirinkusius ir jauniesiem palinkėjo laimingo gyvenimo. Jis pakvietė L. Karmaziną pravesti tolimesnę vestuvę, ir šis įdomiai ir gražiai jam pavestą pareigą atliko. Vaišes praleidom linksmoj ir lietuviškoj nuotaikoj prie gausiai apkrautų stalų.

Buvo kalbos ir šokiai. Jaunasis Osvaldas dėkojo jaunosios Dainos tėveliam už suteiktą progą visiem susirinkti. Dainos tėvelis J. Botyrius linkėjo jauniesiem pasekti lietuvių senolių pavyzdžiu ir auginti didelę šeimą. A. Rinkūnas, K. Botyrienės giminaitis iš Toronto, PLB valdybos švietimo reikalų vadovas, linkėjo jauniesiem neprapulti iš lietuviškos aplinkos ir veiklos, o prieauglį išauklėti lietuviškoj dvasioj. Protarpiais skambėjo gražios lietuviškos dainos. Jaunieji povestuvinei kelionei išvyko į Wisconsin slidinėjimo kalnus.

Tik ką sukurtos lietuviškos šeimos pavyzdys rodo, kad nuotolis neturi reikšmės lietuvių jaunimui bendrauti, susidraugauti ir susituokti. Visų lietuvių noras ir troškimas, kad mūsų jaunimas nepultų į glėbį kaimynei juodakei italei ar italui. — **Dalyvis**

Demonstracijas Brazinskų reikalu Bostono lietuviai surengė kovo 9. Buvo demonstruojama prie federalinės valdžios įstaigų. Demonstracijomis norėjo atkreipti dėmesį, kad Brazinskai po Turkijos teismo pranešimo nebūtų grąžinti į Sovietų Sąjungą.

Grandis, Bostono skautų vienetas, išsirinko naują valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis taip. Vyt. Eikinas — pirm., Liong. Izbickas — sekretorius, Leonas Rudžiūnas — iždininkas, Juozas Biknaitis — ūkio vadovas, Al. Danasas — tėvų komiteto atstovas, Algis Skabeikis — sporto vadovas. Grandis rūpinasi skautų tunto gerove ir yra įsipareigojusi jam visokeriopai talkinti. Vieneto globoje yra burinis laivas, kuriuo Grandies nariai apmoko skautus buriuoti. Šio burinio laivo metinės išlaidos siekia 700 dol. Kad būtų galima išlaidas padengti, Grandis rengia loteriją, kur leidžiama degtinės dežė, poleroido foto aparatas, radijo aparatas. Bilietų kaina — 1 dol.

SPORTAS

SAVAITGALIS BE PRALAIMĖJIMO

Pereitą savaitgalį žaidusios futbolo pirmenybių rungtynes trejos Lietuvių Atletų Klubo komandos nepralaimėjo nei vienų rungtynių. Šeštadienį mažučiai prieš Passaic baigė 1:1 (1.0). Mūsiškiai žaidė vos septyniese, bet pasiryžusiai dirbo už vienuolika. Štai tie septyni ryžtuoliai: Kulpa; Galinis, Šilbajoris; Rajeckas I, Vainius, Rajeckas II, Bobelis. Mūsiškiai Galinio šūviu net vedė 1:0 veik visą rungtynių laiką. Be rimtos priežasties į rungtynes neatvykusiem ir palikusiem savo draugus aikštėje kovoti vos septyniese galime tik priekaištą mesti.

Sekmadienį pirmoji komanda pelnė du pirmenybių taškus ir pataisė savo padėtį pirmenybių lentelėje, įveikusi čekoslovakus pasekme 3:2. Pergalė, deja, gana brangokai kainavo. Iš aikštės pašalinti Budreckas ir Česnauskas. Žinant šių metų skundų ir pabaudų komiteto griežtumą, galima spėti, kad abu gaus po 4 rungtynes "atostogų". Taigi, atrodo, abu šį sezoną jau bus pabaigę. Gaila!

Laimėjo ir rezervinė (o, stebuklai) pasekme 4:2 prieš tuos pačius čekoslovakus.

Ateinantį sekmadienį pirmoji komanda priešininku turi savo grupės pirmoje vietoje stovinčią Colombiana, prieš kurią pirmame rate pralaimėta 0:2. Pirmosios komandos pradeda 1:45 val., o rezervinės net 10 val., Brennan Field, Middle Village, L. I. **Atletas**

Kviečiame visuomenę atsilankyti į

ALGIMANTO KEZIO, S.J. FOTO DARBŲ POPIETĘ

sekmadienį, kovo 28 d.

V. ATSIMAINYMO PARAPIJOS SALĖJE
64-14 56th Road Maspeth, N. Y.

- 12 val. atidaroma ALG. KEZIO naujausių nuotraukų paroda
- 1 val. ir 6 val. rodomas filmas *"Dvylika"* — garsinis, lietuvių kalba
- Po filmų rodymo — kavutė, pasižmonėjimas. Įėjimo auka 2.50 dol.

Rengia
LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

Didžioji spauda pasisako apie Alg. Kezio foto meną

— Father Kezys' photographs are "...the most incisive and stunning shots I have ever seen." (C. J. McNaspy, America, Dec. 17, 1966)

— New York Times sees photographer Kezys as "celebrating the ordinary in the human scene, often with rare sensitivity, insight and originality." (Jacob Deschin, N. Y. Times, Sept. 10, 1967)

— Father Kezys is "...Chicago's one-man dynamo in photography." (Chicago Tribune, Dec. 14, 1967)

— "Father Kezys' photography is simple and eloquent music." (Paul Moses, Chicago Daily News-Panorama, July 3, 1965).

— "Father Kezys seems to be a photographic counterpart to the late Grandma Moses." (Modern Photography, Sept. 1967).

Jurgio Gliaudos

naujai parašytos knygos

SIMAS

pristatymas New Yorko visuomenei įvyks š. m.

kovo 21, sekmadienį

4 val. popiet

Kolumbo vyčių salėje,
86-22 85th Street
Woodhavene.

Rašytojas PRANAS NAUJOKAITIS kalbės apie naująją knygą, o žurnalistė EMILIJA ČEKIENĖ padarys politinę apžvalgą.

Po akademinės dalies bus kavutė.

Bus galima įsigyti naująją knygą.

Pristatymą rengia ir visus atsilankyti kviečia

ALTS-gos 11 skyrius
New Yorke

Mylimai motinai

A.†A.

Marijai Grušnienei

mirus, jos sūnų Dr. Arnoldą Grušnį su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Elena ir Edvardas Mekiai,
Nijolė ir Romualdas Kašubai

Worcesterio Maironio parko reikalų vedėją

ALFONSĄ KAUŠEVIČIŲ

jo mylimai mamytei a.a. Kauševičienei Lietuvoje mirus gilaus skausmo valandose nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Worcesterio Maironio parko valdyba
ir tarybos direktoriai